

Een analyse van de handelsbelemmeringen voor geselecteerde Nederlandse exportproducten

Henk Kelholt
Marijke Kuiper
Frank van Tongeren

Projectcode 20320

Juli 2005

Rapport 6.05.18

LEI, Den Haag

Het LEI beweegt zich op een breed terrein van onderzoek dat in diverse domeinen kan worden opgedeeld. Dit rapport valt binnen het domein:

- Wettelijke en dienstverlenende taken
- Bedrijfsontwikkeling en concurrentiepositie
- Natuurlijke hulpbronnen en milieu
- Ruimte en Economie
- Ketens
- Beleid
- Gamma, instituties, mens en beleving
- Modellen en Data

Een analyse van de handelsbelemmeringen voor geselecteerde Nederlandse export producten

Kelholt, H.J., M.H. Kuiper en F.W. van Tongeren

Den Haag, LEI, 2005

Rapport 6.05.18; ISBN 90-8615-017-6; Prijs €15,50 (inclusief 6% BTW)

89 p., fig., tab., bijl.

Dit rapport analyseert handelsbelemmeringen die Nederlandse agri-food exporteurs tegenkomen op hun buitenlandse afzetmarkten, en vergelijkt deze met handelsinstrumenten die de EU hanteert. Centraal staat het identificeren van offensieve belangen in de lopende WTO-onderhandelingen in de Doha-ontwikkelingsronde. De in kaart gebrachte producten zijn door verschillende betrokken organisaties geïdentificeerd en weerspiegelen daarmee de voor de Nederlandse exporteurs belangrijke producten. Naast samenvattende analyse bevat het rapport een serie 'factsheets' over handel en markttoegang voor Nederlandse agri-food exportproducten.

This report analyses barriers to trade that Dutch agri-food exporters encounter on their foreign markets, and compares them to trade barriers that the EU is using against imports from third countries. The focus is on the identification of offensive interest in the current WTO Doha round. The concerned products have been identified by various stakeholders, and constitute the most important export products. Next to analysis, the report contains a series of trade and market access factsheets for Dutch agri-food export products.

Bestellingen:

Telefoon: 070-3358330

Telefax: 070-3615624

E-mail: publicatie.lei@wur.nl

Informatie:

Telefoon: 070-3358330

Telefax: 070-3615624

E-mail: informatie.lei@wur.nl

© LEI, 2005

Vermenigvuldiging of overname van gegevens:

- toegestaan mits met duidelijke bronvermelding
- niet toegestaan

Op al onze onderzoeksopdrachten zijn de Algemene Voorwaarden van de Dienst Landbouwkundig Onderzoek (DLO-NL) van toepassing. Deze zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Midden-Gelderland te Arnhem.

Inhoudsopgave

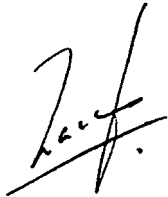
	Blz.
Woord vooraf	7
Samenvatting	9
Summary	11
1. Inleiding	13
2. Hoofdpunten	15
3. Globaal overzicht handelsbeperkingen	17
3.1 Verschillende tariefinstrumenten	17
3.2 Handelsbelemmeringen voor Nederlandse exporten	18
3.3 EU-tarieven	25
4. Exportsubsidies	31
4.1 Ontvangen exportsubsidies per productgroep	31
4.2 Ontvangen exportsubsidies per sector en product	32
4.3 Conclusies	35
Bijlagen	
1. Factsheets per product	39
2. Berekening AVE van specifieke tarieven en tariefcontingenten	78
3. Berekening exportsubsidies per sector	84
Lijst met begrippen en afkortingen	88
Lijst van deelnemers aan het overleg	89

Woord vooraf

In december 2005 staat weer een ministeriële bijeenkomst van de lopende WTO Doha-ronde gepland. Alom wordt deze bijeenkomst in Hong Kong als een mijlpaal beschouwd omdat er naar verwachting concrete afspraken zullen worden gemaakt over verbetering van markttoegang, vermindering van exportrestituties en aangescherpte kaders voor binnenlandse steun aan de agrarische sectoren in de WTO-lidstaten.

Op verzoek van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft het LEI in de aanloop naar de bijeenkomst in Hong Kong de bestaande handelsbelemmeringen voor Nederlandse exporteurs in de agri-food sector onderzocht en deze vergeleken met handelsbelemmeringen die de EU zelf opwerpt tegen invoer uit derde landen. Centraal staat het aanwijzen van offensieve belangen: wat willen we bereiken in de onderhandelingen?

Dit onderzoek is een aantal keren besproken in een breed overleg over multilaterale zaken, dat is georganiseerd door LNV en waarin zowel het bedrijfsleven als de overheid was vertegenwoordigd. Zonder dit klankbord zou deze studie niet in deze vorm tot stand zijn gekomen, en de onderzoekers zijn de personen en organisaties die hebben deelgenomen aan het overleg zeer erkentelijk voor de vele constructieve suggesties en de discussies. Het onderzoek werd op de voet gevolgd door een begeleidingsgroep, bestaande uit de LNV-medewerkers Roel Bol, Rien Huige, Henk Massink, Gerrit Meester, Jean Rummenie (voorzitter) en Winand Quaedvlieg van VNO/NCW. Het onderzoek werd uitgevoerd door Henk Kelholt, Marijke Kuiper en Frank van Tongeren (projectleider).

Prof.dr.ir. L.C. Zachariasse
Algemeen Directeur LEI B.V.

Samenvatting

Dit rapport analyseert bestaande handelsbelemmeringen die Nederlandse exporteurs uit de agrosector op hun buitenlandse afzetmarkten tegenkomen. Hiermee draagt de studie bij aan het identificeren van offensieve belangen in de lopende WTO-onderhandelingen. De in kaart gebrachte producten zijn door verschillende betrokken organisaties geïdentificeerd en weerspiegelen daarmee de voor de Nederlandse exporteurs belangrijke producten.

In dit rapport staan conventionele handelsbarrières centraal, zoals tarieven, quota en tariefcontingenten. Belemmeringen van sanitaire en fytosanitaire aard vallen buiten het bestek van deze studie. Om een systematische vergelijking tussen producten en tussen landen mogelijk te maken zijn bestaande tarieven en quota op gedetailleerd product niveau (HS6) omgezet in zogenaamde ad-valorem equivalenten. Daarmee wordt het ook mogelijk om de belemmeringen die Nederlandse exporteurs op markten buiten de EU tegenkomen te vergelijken met de barrières die de EU zelf opwerpt tegen importen uit derde landen.

Voor de meeste product-marktcombinaties geldt dat het WTO-gebonden (bound) tarief aanzienlijk hoger is dan het daadwerkelijk toegepaste tarief. Dit betekent dat zeer forse verlagingen van de gebonden tarieven nodig zijn om de markttoegang effectief te verbeteren. Gemiddeld is een verlaging van 63% nodig om gebonden en toegepaste tarieven aan elkaar gelijk te maken. Het verminderen van de gebonden tarieven betekent altijd een verbetering van de voorspelbaarheid van het handelsverkeer en meer zekerheid voor exporteurs en investeerders, zelfs indien de verlaging niet voldoende is om het toegepaste tarief effectief te verlagen.

Hoewel Nederlandse exporteurs op sommige markten aanzienlijke tarieven tegenkomen, zijn de tarieven van de EU voor sommige producten vele malen hoger. Het betreft hier vooral producten die traditioneel onder de EU-marktoordening vallen, zoals rundvlees, graanproducten (tarwemeel, gries, mout, maïszetmeel, aardappelzetmeel, tarwegluten) en de suikervervanger glucose. Het tegenovergestelde beeld ontstaat voor potplanten, snijbloemen en zaaigoed, waarop de EU (bijna) geen tarieven heft, terwijl Nederlandse exporteurs geconfronteerd worden met tarieven.

Voor de WTO-onderhandelingen geldt het aloude gezegde dat 'the devil is in the detail'. Sommige belangrijke tariefpieken zijn op een zeer gedetailleerd productniveau niveau toegepast (HS8 of HS10) en kunnen aan het zicht ontsnappen indien met bredere productcategorieën wordt gewerkt. Dit speelt bijvoorbeeld in de pluimvee sector, waar diverse productonderdelen onder aparte tarieflijnen vallen, met soms hoge grensbescherming aan de buitengrens van de Europese Unie.

Naast tarieven staat afschaffing van exportsubsidies op de onderhandelingsagenda. Nederland neemt de derde plaats in Europa (na Frankrijk en Duitsland) in termen van totaal ontvangen exportsubsidies met een totaal van 446 miljoen euro aan subsidies in 2001, het referentiejaar voor de onderhandelingen in de lopende Doha-ronde. Deze derde plaats is voornamelijk te danken aan de subsidies op zuivelproducten, die 67% van de totale door Nederland ontvangen subsidies vertegenwoordigen. Non-Annex I-subsidies

(subsidies die de voedselverwerkende industrie ontvangt) zijn de tweede belangrijkste bron van exportsubsidies, met 20% van het door Nederland ontvangen bedrag. Toch zijn de effecten van volledige afschaffing van exportsubsidies op non-Annex I-producten beperkt tot minder dan 1% van de productiewaarde van de voedingsmiddelenindustrie.

Summary

Analysis of trade barriers faced by Dutch agri-food exports

This report analyses barriers to trade that Dutch agri-food exporters encounter on their foreign markets, and compares them to trade barriers that the EU is using against imports from third countries. The focus is on the identification of offensive interest in the current WTO Doha round. The concerned products have been identified by various stakeholders, and constitute the most important Dutch agri-food export products. Next to analysis, the report contains a series of trade and market access factsheets for these products.

This study focuses on traditional barriers to trade, such as tariffs, quota and tariff-rate quota. Barriers to trade related to sanitary and phytosanitary measures fall beyond the scope of this study. In order to allow for a systematic comparison between products and between countries, all the tariffs and quota have been transformed into their so-called ad-valorem equivalents at a rather detailed product level (HS6). This also allows us to compare trade barriers that Dutch exporters encounter with barriers that the EU is using against third-country imports.

We find that in most product/market combinations the WTO-bound tariff is considerably higher than the actually applied rate. This implies that very substantial reductions of bound rates are necessary to effectively improve market access. On average a 63% reduction is needed to equalize bound and applied rates. However, lowering bound rates always means an improvement of predictability and reduction of uncertainty for traders and investors, even if the reduction would be insufficient to actually reduce the applied rates.

Although Dutch exporters encounter considerable tariffs on some markets, the tariffs levied by the EU are sometimes even much higher. This concerns most of all those products that have traditionally been subjected to heavy CAP market interventions, such as beef, grains and glucoses. The opposite picture emerges for flowers and seeds, where the EU levies (almost) no tariffs at all, but Dutch exporters encounter sizeable barriers on their foreign markets.

The devil is certainly in the detail in WTO negotiations. Some important tariff peaks appear only at a much disaggregated product level, and would escape the observer's eye at a more aggregated product level. This is the case, for example, in the poultry sector, where various product parts fall under different tariff lines.

Next to tariffs, phasing out of export subsidies is an important item on the agenda for the agricultural negotiations in the Doha round. The Netherlands assumes the third place as a recipient of European export subsidies, after France and Germany. In the year 2001, the reference year for the WTO negotiations, a total of euro 446 million was received, most of which (67%) went to dairy products and non-Annex I products (20%). Despite the sizeable volume of export subsidisation, it represents only less than 1% of the production value of the food processing industry in the Netherlands.

1. Inleiding

In het kader van bijeenkomsten tussen het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), de Nederlandse voedselverwerkende industrie en andere Nederlandse exporteurs uit de agrosector heeft het LEI bestaande handelsbelemmeringen voor Nederlandse export geanalyseerd. Met een focus op de barrières die Nederlandse exporten tegen komen ligt de nadruk van de analyse op de offensieve belangen van Nederlandse exporteurs in de lopende WTO-onderhandelingen. De in kaart gebrachte producten zijn door de verschillende betrokken organisaties geïdentificeerd en weerspiegelen daarmee de voor de Nederlandse exporteurs belangrijke producten.

Dit verslag valt uiteen in twee delen. Het eerste deel geeft een globaal overzicht van de belemmeringen waar Nederlandse exporteurs tegenaan lopen en maakt ook een inschatting van het effect van een afschaffing van exportsubsidies. Het tweede deel geeft gedetailleerde informatie over handelsbelemmeringen per product en beschrijft gevolgde methodes.

Het eerste deel begint met het in kaart brengen van de tarieven en tariefcontingenten voor 29 producten. Als eerste kijken we naar wat Nederlandse exporten tegenkomen in bestaande handelsbestemmingen. Hierna vergelijken we deze belemmeringen met bestemmingen waar momenteel geen handel mee plaatsvindt om te onderzoeken of tarieven en tariefcontingenten handel onmogelijk maken. Na het in kaart brengen van de belemmeringen waar Nederlandse exporteurs in derde landen tegenaan lopen vergelijken we deze met de handelsbelemmeringen die de EU opwerpt voor importen uit derde landen. Dit geeft een inschatting van de effecten van tariefverlagingen in het kader van WTO-onderhandelingen, zowel voor Nederlandse exporten als voor de toegang van derde landen tot de Europese markt.

Volledige uitfasering van exportsubsidies wordt genoemd in het juli 2004 raamakkoord van de WTO Doha-ronde. Om een inschatting te maken van de effecten hiervan op de Nederlandse industrie analyseren we zowel de totale ontvangen subsidies, als het belang van de subsidies ten opzichte van de waarde van de exporten. Het globale overzicht sluit af met een aantal concluderende opmerkingen op basis van de analyse van tarieven en exportsubsidies.

Voor de bij het onderzoek betrokken sectoren is detailinformatie over de verschillende producten van belang. Bijlage 1 bevat daarom voor ieder product een 'factsheet', met gedetailleerde gegevens over handelsbelemmeringen voor huidige handelsstromen en handelsbarrières van potentiële nieuwe markten. Deze laatste zijn, net zoals de producten, geïdentificeerd door de aan het overleg deelnemende organisaties.

Alle tarieftabellen bevatten de ad valorem Equivalent (AVE) van specifieke tarieven en tariefcontingenten. De AVE's van specifieke tarieven zijn berekend op basis van gemiddelde prijzen per eenheid. Voor tariefcontingenten wordt daarnaast ook rekening gehouden met de benuttingsgraad van het quotum. Bijlage 2 bevat een gedetailleerde

beschrijving van de gevolgde methode. Bijlage 3 ten slotte, beschrijft de databronnen en gebruikte methode voor het koppelen van exportsubsidies aan handelsdata.

2. Hoofdpunten

Bij het analyseren van de tarieven die Nederlandse exporteurs tegen komen hebben we zowel de ad valorem als non-ad valorem tarieven betrokken. De belangrijkste punten uit deze analyse zijn:

- voor de meeste product/markt combinaties geldt dat het WTO-gebonden (bound) tarief aanzienlijk hoger is dan het daadwerkelijk toegepaste tarief. Dit betekent dat zeer forse verlagingen van de gebonden tarieven nodig zijn om de markttoegang effectief te verbeteren. Gemiddeld is een verlaging van 63% nodig om gebonden en toegepaste tarieven aan elkaar gelijk te maken;
- in dit verband is de discussie omtrent de te hanteren tariefreductie modaliteiten in de Doha-ronde van groot belang;
- het verminderen van de bound tarieven betekent altijd een verbetering van de voorspelbaarheid van het handelsverkeer en meer zekerheid voor exporteurs en investeerders, zelfs indien de verlaging niet voldoende is om het toegepaste tarief effectief te verlagen;
- een vergelijking van tarieven tussen landen waarmee gehandeld wordt en landen waar niet mee gehandeld wordt geeft aan dat tarieven van huidige handelspartners bijna altijd hoger zijn dan van niet-handelspartners. Tarieven bepalen dus niet de handelsstromen.

Naast de tarieven die Nederlandse exporteurs tegenkomen buiten de EU hebben we ook de EU-tarieven op importen uit derde landen geanalyseerd en deze vergeleken met de tarieven die Nederlandse exporteurs tegen komen:

- gezien het huidige gebruik van non-ad valorem tarieven is de lopende WTO-discussie over de manier waarop non-ad valorem tarieven naar ad valorem tarieven vertaald worden van groot belang voor de EU-lidstaten;
- de tarieven van de EU zijn vele malen hoger dan de tarieven die de Nederlandse exporteurs tegen komen voor rundvlees, graanproducten (tarwemeel, gries, mout, maïszetmeel, aardappelzetmeel, tarwegluten) en voor glucose. Deze bescherming wordt met name gegeven door middel van non-ad valorem tarieven;
- het tegenovergestelde beeld ontstaat voor potplanten, snijbloemen en zaaigoed, waarop de EU (bijna) geen tarieven heft, terwijl Nederlandse exporteurs geconfronteerd worden met tarieven;
- voor de analyse van markttoegang speelt het niveau van aggregatie een grote rol. Indien op het zogenaamde 6-digit niveau met gemiddelde tarieven wordt gewerkt, zoals in deze studie, kunnen belangrijke tariefpieken aan het zicht ontsnappen die op subproducten op 8-digit of 10-digit niveau zijn gedefinieerd. Dit speelt bijvoorbeeld in de pluimveesector, waar diverse productonderdelen onder aparte tarieflijnen vallen, met soms hoge grensbescherming aan de buitengrens van de Europese Unie.

Naast tarieven staat afschaffing van exportsubsidies op de onderhandelingsagenda. Op basis van de analyses van de exportsubsidies kunnen de volgende conclusies getrokken worden:

- Nederland neemt de derde plaats in Europa (na Frankrijk en Duitsland) in termen van totaal ontvangen exportsubsidies met een totaal van 446 miljoen euro aan subsidies in 2001, het referentiejaar voor de lopende WTO-onderhandelingen;
- deze derde plaats is met name te danken aan de subsidies op zuivelproducten, wat 67% van de totale door Nederland ontvangen subsidies vertegenwoordigt;
- non-Annex I-subsidies zijn de tweede belangrijkste bron van exportsubsidies (20% van het door Nederland ontvangen bedrag van de totale subsidies). Desalniettemin zijn de effecten van volledige afschaffing van exportsubsidies op non-Annex I-producten beperkt tot minder dan 1% van de productiewaarde van de voedingsmiddelenindustrie;
- voor de sectoren als geheel zijn alleen in de zuivelsector de subsidies een significant deel (4%) van de totale productiewaarde van de sector, in alle andere sectoren is het belang ten opzichte van de totale productiewaarde minder dan 1%;
- voor sommige producten bedragen exportsubsidies meer dan 50% van de exportwaarde:
 - slachterijen: rundvlees (53%), varkensskarkassen (55%);
 - zuivel: boter (114%), boterolie (103%);
 - overige voedingsmiddelen: aardappelmeel (92%), boter (76%).

3. Globaal overzicht handelsbeperkingen

Landen beschikken over een gevarieerd arsenaal aan instrumenten om hun markten te beschermen tegen importen. Exporteurs worden daardoor geconfronteerd met tarieven, quota, importlicenties, technische standaarden, sanitaire en fytosanitaire eisen enzovoort. Al deze maatregelen maken dat de binnenlandse prijs van een geïmporteerd goed hoger is dan de prijs die de exporteurs ontvangen.

3.1 Verschillende tariefinstrumenten

Tarieven zijn de meest algemeen toegepaste vorm van importbescherming, en onderhandelingen over tarieven hebben een lange geschiedenis in de GATT en de WTO. Terwijl tarieven op industriële goederen in OESO-landen al sinds de jaren vijftig werden verlaagd, zijn tarieven op agrarische producten pas sinds de Uruguay Ronde in 1994 onderdeel van het multilaterale systeem van afspraken. Tarieven komen in verschillende gedaantes:

- de meest eenvoudige vorm is het tarief als percentage van de waarde van de import (*ad valorem tarief*);
- een geldbedrag per eenheid importen, zoals 10 cent per ton (*specifiek tarief*);
- een combinatie van de twee, zoals 10 cent per ton plus 12,5% (*samengesteld tarief*);
- tarieven kunnen ook verschillen in de tijd (*seizoensgebonden tarieven*);
- tarieven kunnen afhangen van min of meer complexe technische eigenschappen van het product (*zoals suikergehalte*).

Specifieke tarieven komen veel voor in de agrarische handel. Vanuit de importeur geredeneerd is een voordeel van specifieke tarieven hun administratieve eenvoud. De importstroom hoeft immers niet te worden gewaardeerd. Specifieke tarieven werken echter discriminerend tegen goederen van lage kwaliteit binnen een gegeven tarieflijn. Bij een gegeven tarief per eenheid product (bijvoorbeeld X cent per ton) is het verstorende effect relatief groter bij goederen met een lage prijs.

In tegenstelling tot *ad valorem* tarieven is het effect van specifieke tarieven moeilijker te meten. Om een zogenaamd *ad valorem equivalent (AVE)* van een specifiek tarief te bepalen zijn zowel transactievolumes als prijzen nodig. Vooral deze laatste zijn moeilijk te verkrijgen en vertonen vaak een grote variatie in de tijd, onder andere vanwege wisselkoersschommelingen. In deze notitie gebruiken we daarom gemiddelde prijzen over drie jaar en per 'Exporter Reference Group'. Zie bijlage 2 voor een gedetailleerde beschrijving.

Tariefcontingenten vormen een aparte categorie van tariefinstrumenten. Het tariefcontingent (in het Engels *Tariff Rate Quota, TRQ*) is een gemengd instrument met zowel tarieven als quota. Over het algemeen geldt een laag (in-quota) tarief voor een

bepaalde hoeveelheid (quotum) importen, en daarboven een hoger tarief (out-quota) dat vaak prohibitief is. TRQ's worden vooral door hoge inkomens landen toegepast, maar recentelijk zien we ook een toename van het gebruik van dit instrument bij ontwikkelingslanden. Ongeveer 6% van alle agrarische tarieflijnen hebben TRQ's. Ze zijn vooral aan te treffen bij producten die als 'gevoelig' worden gezien, zoals vlees, zuivel en granen en zijn daarom een factor van betekenis in de internationale handelsverhoudingen.

De effecten van TRQ's zijn moeilijk in te schatten en te kwantificeren omdat ofwel het in-quota tarief, het out-quota tarief of het quotum zelf bindend kunnen zijn. Daarnaast speelt de wijze van toewijzing van invoerrechten onder de TRQ een belangrijke rol en kunnen administratieve procedures zeer ingewikkeld zijn. Zoals het geval is bij alle hoeveelhedsrestricties geven TRQ's aanleiding tot het ontstaan van zogenaamde 'quota rents': door een beperking op de verhandelde hoeveelheid komt een prijs tot stand die boven het vrije marktniveau zou liggen, en de houder van het invoerrecht kan zich (een deel) van dit prijsverschil toe-eigenen als 'rent'. Afhankelijk van de wijze van toedeling van invoerrechten zal de rent worden verdeeld tussen importeurs en exporteurs.

In deze studie worden de TRQ's vertaald naar hun ad valorem tarief equivalent. De schatting van AVE's van een TRQ maken gebruik van de benuttingsgraad (fill rate) van het quotum en houden rekening met bilaterale quota indien relevant. De methode is beschreven in bijlage 2.

In de analyses van tarieven in deze studie gebruiken we van alle tarieveninstrumenten de AVE zodat producten onderling goed vergeleken kunnen worden. Om inzicht te houden in het belang van niet ad valorem tarieven wordt in alle tabellen aangegeven wat het aandeel specifiek en ad valorem tarieven in het totale tarief is. Gezien het bijzondere karakter van tariefcontingenten wordt daarnaast nog aangegeven of deze van toepassing zijn voor een bepaalde tarieflijn.

3.2 Handelsbelemmeringen voor Nederlandse exporten

Als eerste analyseren we de handelsbelemmeringen waar Nederlandse exporteurs mee geconfronteerd worden. Tabel 3.1 geeft de gemiddelde tarieven voor de verschillende handelsbestemmingen voor elk van de 29 producten die in deze studie betrokken zijn. Bijlage 1 geeft meer gedetailleerde informatie door middel van een 'factsheet' voor de belangrijkste huidige en eventueel potentieel interessante handelsbestemmingen.

Een vergelijking van de gemiddelde AVE (4,4%) en ad valorem tarieven (15,9%) suggereert dat de laatste veel hoger zijn. Het rapporteren van een gemiddelde levert echter een vertekend beeld op omdat non-ad valorem tarieven veel minder vaak voorkomen. Als ze ingesteld worden zijn ze doorgaans veel hoger dan de 'gewone' ad valorem tarieven (zie bijlage 1 met de tarieven per bestemming).

Van de non-ad valorem tarieven zijn de tariefcontingenten het lastigst door de complexiteit van de uitvoering. Kolom 7 rapporteert daarom het aantal voorkomende tariefcontingenten bij de huidige exportbestemmingen. Sectoren die veelvuldig tariefcontingenten tegenkomen zijn zuivel (kaas en mager melkpoeder) en de vlees sector (varkensvlees en pluimvee). Dit komt niet onverwacht omdat tariefcontingenten vooral

ingezet worden bij de 'gevoelige' producten (vlees zuivel en granen). Verrassender is het frequent voorkomen van tariefcontingenten op chocolade.

De WTO-onderhandelingen over tariefverlagingen hebben geen betrekking op de toegepaste tarieven zoals gerapporteerd in kolom 2, 3 en 4 in tabel 3.1. De onderhandelingen richten zich op de zogenaamde bound tarieven. Dit zijn tariefniveaus zoals die aan de WTO genotificeerd zijn. Deze 'bounds' kunnen niet verhoogd worden, tenzij partijen die erdoor geschaad worden gecompenseerd worden. Een vergelijking van kolom 5 met de bound tarieven en kolom 4 met de totale toegepaste tarieven leert dat er een kloof gaapt tussen de bound en toegepaste tarieven. Deze vergelijking is nog een onderschatting van de kloof doordat de beschikbare data van bound tarieven beperkt is tot restricties op ad valorem tarieven. Landen kunnen naast of in plaats van restricties op ad valorem tarieven ook restricties op non-ad valorem tarieven opgeven. Hierover is in de gebruikte WTO CTS-dataset geen informatie aanwezig.

Om een scherper beeld te krijgen van de kloof tussen toegepaste en bound tarieven ('binding overhang' in het WTO-jargon) geeft kolom 6 de procentuele verlaging in het ad valorem bound tarief weer dat nodig is om op hetzelfde niveau te komen als het toegepaste ad valorem tarief (kolom 3).¹ Deze procentuele verlagingen variëren van 38,5% (levende runderen) tot 79,3% (mout). De conclusie die hieruit getrokken kan worden is dat een aanzienlijke verlaging, gemiddeld 63%, van de bound tarieven nodig is voordat exporteurs in de praktijk een verlaging van de tarieven zullen merken.

¹ In de gedetailleerde analyse per product in bijlage 1 blijkt dat voor een aantal bestemmingen het toegepaste tarief hoger is dan het bound tarief. Het is onduidelijk of dit het gevolg is van incorrecte data, dan wel komt door het negeren van de WTO-regels. In tabel 3.1 zijn deze uitzonderingen buiten de berekening van het reductiepercentage gehouden.

Tabel 3.1 *Tarieven van derde landen op importen uit Nederland (2001 a)*

	<i>Totale export</i> (mln. euro)	<i>Toegepaste tarieven</i>			<i>WTO bound Reductie b)</i>		<i>Aantal TRQs</i>
		<i>AVE specifiek tarief</i> (%)	<i>Ad valorem</i> (%)	<i>Totaal</i> (%)	<i>Ad valorem</i> (%)	<i>Ad valorem</i> (%)	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
010210 Levende runderen	25,3	2,2	8,5	10,7	16,8	-38,5	3
010511 Levende hanen en kippen	37,0	0,1	9,1	9,2	41,5	-72,9	6
010512 Levende kalkoenen	0,4	0,0	20,3	20,4	41,7	-56,3	2
020220 Rundvlees zonder been	2,3	5,6	22,6	28,2	57,7	-72,7	2
020329 Varkensvlees	95,9	4,7	21,0	25,7	72,2	-60,0	13
020712 Bevroren pluimvee	9,6	9,7	20,5	30,3	60,1	-64,3	6
020713 Gekoelde delen van hanen en kippen	1,4	11,5	20,2	31,7	46,6	-57,3	4
020714 Bevroren delen van hanen en kippen	157,7	16,9	21,0	37,9	57,9	-61,0	12
040210 Magere melkpoeder	92,8	5,4	20,0	25,4	69,4	-67,4	18
040690 Kaas	208,4	2,0	24,0	26,0	60,8	-63,3	18
040700 Eieren	67,5	9,5	17,8	27,3	52,8	-68,5	4
060230 Potplanten	1,0	2,2	8,6	10,7	23,1	-52,6	1
060310 Snijbloemen	424,9	3,8	23,1	26,9	46,0	-58,4	3
110100 Tarwemeel	79,9	4,2	14,8	19,0	53,1	-67,4	5
110313 Gries en griesmeel van maïs	59,4	2,6	12,6	15,2	60,8	-74,2	6
110710 Mout	20,3	11,1	7,6	18,7	55,5	-79,3	4
110812 Maïszetmeel	10,4	2,7	12,8	15,5	54,1	-73,1	7
110813 Aardappelzetmeel	88,1	3,0	18,1	21,0	56,7	-69,5	9
110900 Tarwegluten	36,4	1,8	10,4	12,1	44,2	-77,1	3
120925 Zaaigoed van raaigras	3,2	0,0	9,1	9,2	20,1	-49,7	2
120929 Zaaigoed voor voedergewassen	5,0	0,0	6,9	7,0	26,3	-52,7	2
150790 Sojaolie	107,5	5,3	17,0	22,2	53,5	-61,9	8
151710 Margarine	39,8	4,8	16,8	21,6	60,6	-67,4	7
160249 Bereidingen van varkensvlees	18,8	8,9	20,1	29,0	64,4	-59,0	6
160250 Bereidingen van rundvlees	5,0	3,1	20,6	23,7	49,2	-54,5	3
170230 Glucose	0,0	0,0	10,1	10,1	49,8	-63,1	1
170490 Cacaoloos suikerwerk	29,2	1,0	20,0	21,0	48,8	-60,3	5
180690 Chocolade	77,0	1,1	21,2	22,3	49,4	-58,7	11
350211 Gedroogd eiwit	14,5	3,6	5,4	9,0	n.a.	n.a.	0
<i>Gemiddeld</i>	<i>59,3</i>	<i>4,4</i>	<i>15,9</i>	<i>20,3</i>	<i>49,7</i>	<i>-62,9</i>	<i>5,9</i>

a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002, de gemiddelde tarieven hebben betrekking op de landen waar in 2001 handel mee plaats vond; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn; b) Reductie van het bandtarief om de waarde in kolom 5 gelijk te maken aan het toegepaste tarief in kolom 4.

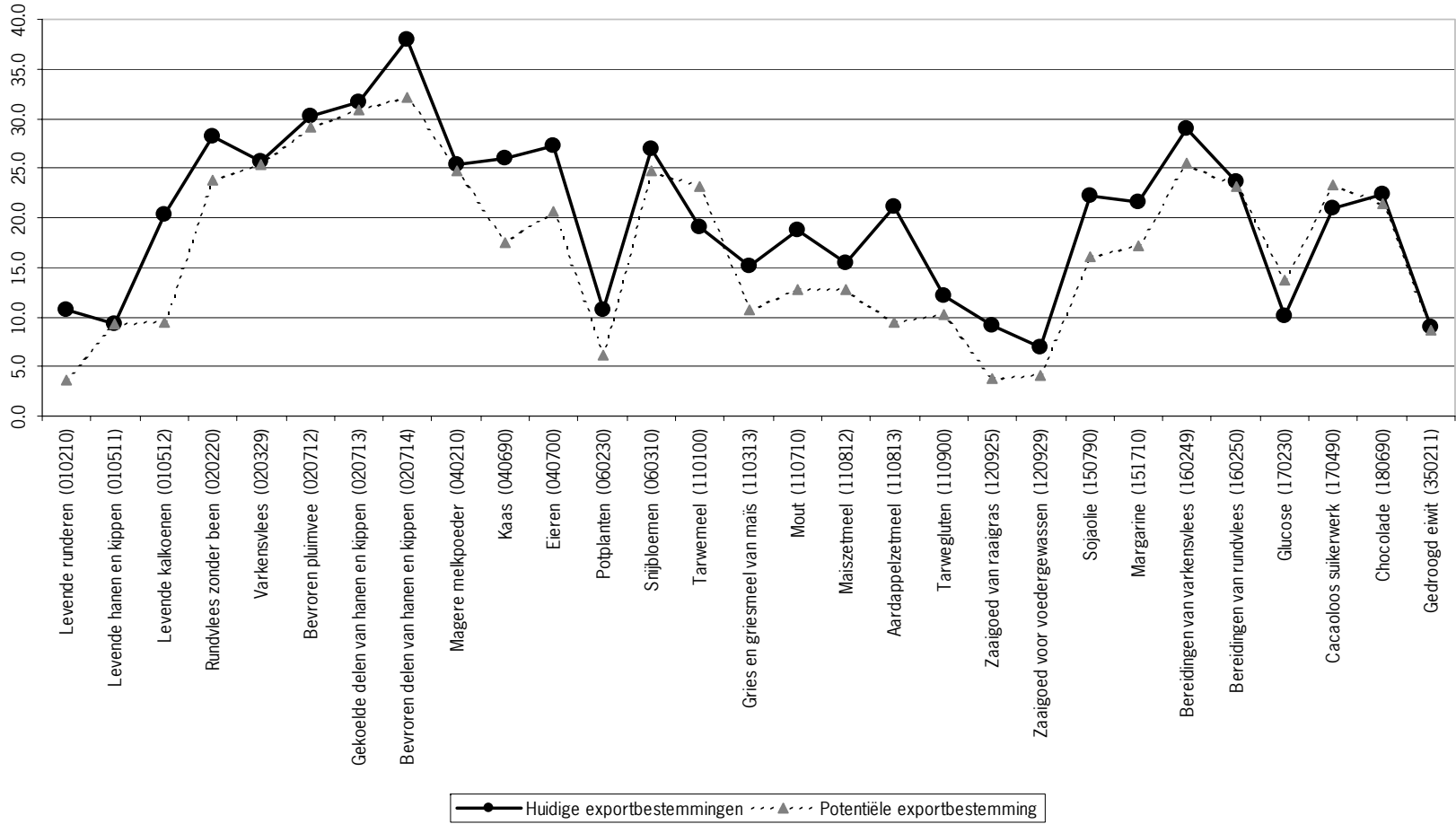
Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Zelfs indien de daadwerkelijke verlaging van de 'bound rates' geringer is zal het verkleinen van de tariefkloof betekenen dat de voorspelbaarheid van het handelsverkeer toeneemt, en er meer zekerheid voor exporteurs en investeerders gecreëerd wordt.

Gezien de grote kloof tussen de tarieven waarover de WTO-onderhandelingen gevoerd worden en de tarieven die de exporteurs in praktijk tegenkomen zullen deze handelsbelemmeringen nog wel enige tijd blijven bestaan. Dat leidt tot de vraag in hoeverre tarieven bepalend zijn voor de handelsstromen, oftewel wat het belang zou zijn van tariefverlagingen voor het ontsluiten van nieuwe handelsbestemmingen die nu door tarieven afgeschermd zijn. Als tarieven bepalend zijn voor de handelsstromen dan zouden tarieven op bestemming en waar nu geen handel mee plaats vindt hoger moeten zijn dan de tarieven waar nu wel mee gehandeld wordt.

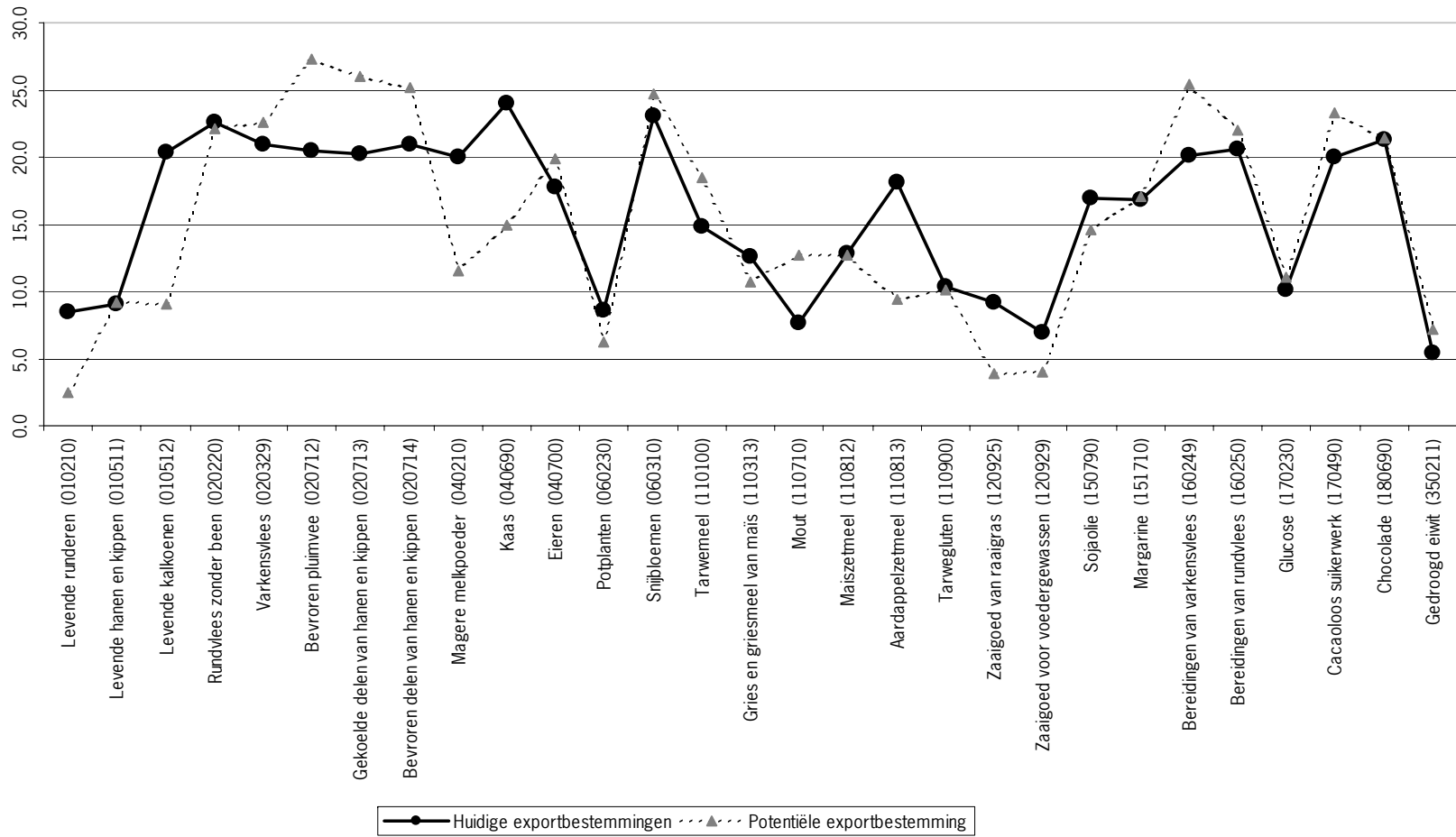
Figuur 3.1 geeft de gemiddelde tarieven per product voor huidige handelsbestemmingen en voor bestemmingen waar nu niet mee gehandeld wordt.¹ Een vergelijking van de twee tarieven leert dat enkele uitzonderingen daargelaten (tarwemeel, glucose en cacao's suikerwerk) de tarieven die exporteurs bij de huidige bestemmingen tegenkomen gelijk zijn aan of hoger dan de tarieven in bestemmingen waar nu niet mee gehandeld wordt.

¹ Dit zijn alle potentiële bestemmingen waar op dit moment geen handel mee plaatsvindt.

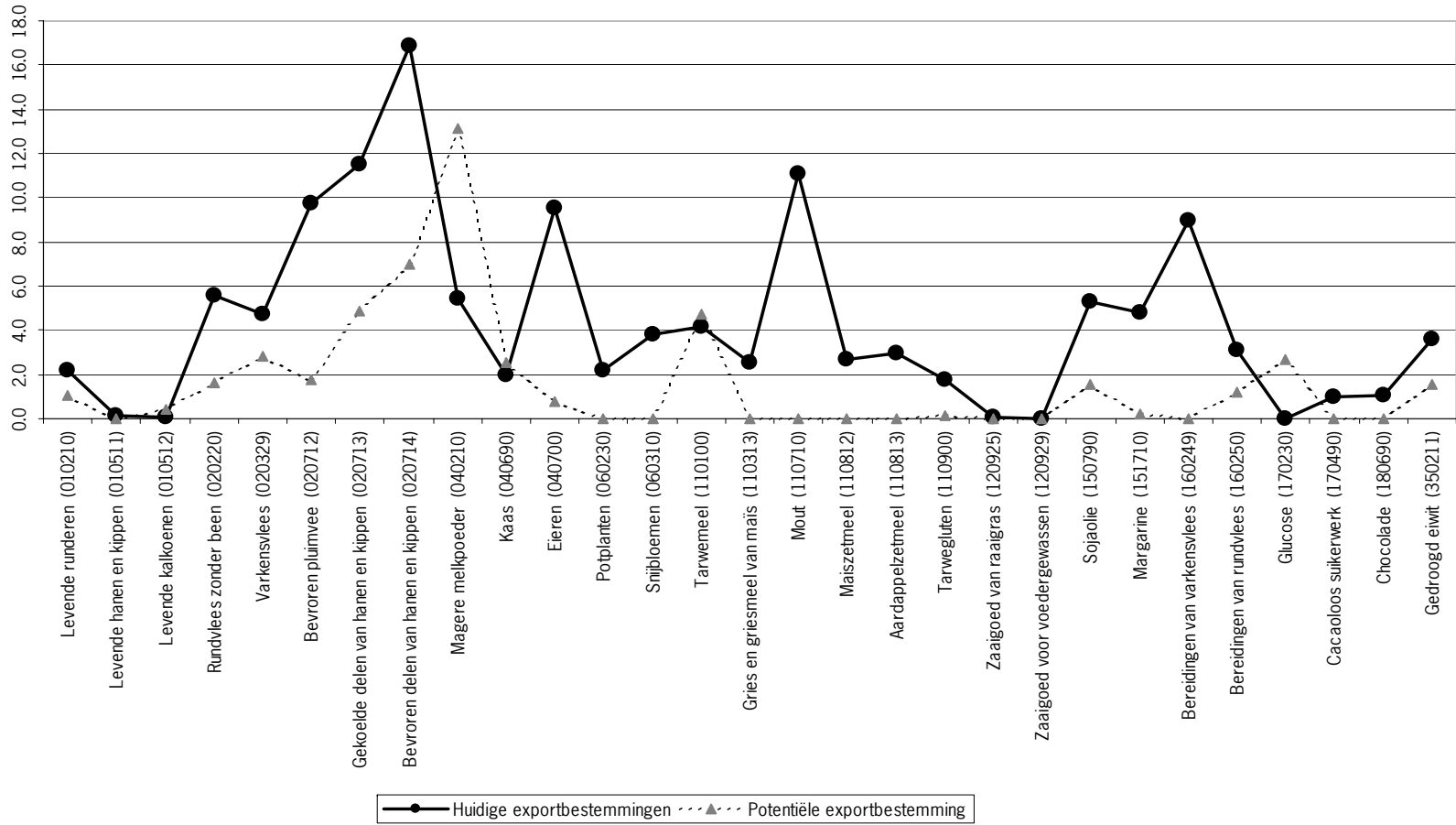

Figuur 3.1 Gemiddelde totale tarief op huidige en potentiële bestemmingen per product (% , 2001)

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MacMAP (berekeningen LEI).

Figuur 3.2 Gemiddelde ad valorem tarief op huidige en potentiële bestemmingen per product (% , 2001)
 Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Figuur 3.3 Gemiddelde AVE van non-ad valorem tarieven op huidige en potentiële bestemmingen per product (% , 2001)
Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MacMAP (berekeningen LEI).

Het totale tarief in figuur 3.1 combineert alle soorten tarieven. Dit blijkt een verschil te maskeren tussen ad valorem tarieven (figuur 3.2) en de AVE van non-ad valorem tarieven (figuur 3.3). Ad valorem tarieven zijn voor 17 van de 29 producten hoger in potentiële bestemmingen. De non-ad valorem tarieven vertonen een heel ander beeld waarbij maar voor 3 van de producten tarieven in potentiële bestemmingen hoger zijn. De figuren vergelijkend valt daarnaast op dat ad valorem tarieven dichter bij elkaar liggen dan non-ad valorem tarieven.

De vergelijking van tarieven van huidige en potentiële bestemmingen geeft geen ondersteuning voor de hypothese dat tarieven bepalend zijn voor handelsstromen. Het feit dat tarieven op huidige handelsbestemmingen hoger zijn dan voor potentiële bestemmingen geeft aan dat andere factoren dan tarieven bepalend zijn voor handelsstromen. Het feit dat vooral non-ad valorem tarieven veel hoger zijn in huidige bestemmingen (dit verschil is veel groter dan bij ad valorem tarieven) suggereert dat non-ad valorem tarieven met name ingezet worden door landen die een aantrekkelijke exportbestemming zijn.

3.3 EU-tarieven

Nederlandse exporteurs hebben belang bij het dichten van de kloof tussen de bound en toegepaste tarieven. Alhoewel de tarieven niet bepalend lijken te zijn voor de handelsstromen, kunnen lagere tarieven wel leiden tot hogere verkoopprijzen voor de exporteurs. Als in het kader van de WTO de bound tarieven naar beneden gaan, dan zal de EU haar 'bounds' ook moeten verlagen. Het effect hiervan op de Europese markt hangt af van het verschil tussen de huidige EU toegepaste en bound tarieven.

Een analyse van de tariefstructuur (tabel 3.2) voor de 29 producten laat lage ad valorem tarieven zien (maximaal 11,6% voor rundvlees) en hoge non-ad valorem tarieven. Van 29 producten zijn er slechts 7 waarvoor geen non-ad valorem tarief geldt. Met name rundvlees (79,5%), glucose (75,6%), tarwemeel (66,5%) en gries (54,6%) worden door non-ad valorem tarieven beschermd.

Tabel 3.2 presenteert het gemiddelde toegepaste en bound tarief dat de EU hanteert. Dit geeft een onvolledig inzicht in de door de EU opgeworpen handelsbarrières omdat de 'bounds' op non-ad valorem tarieven, waar juist de EU veel gebruik van maakt, ontbreken in de WTO CTS-dataset. Door deze omissie in de dataset zijn voor de EU maar voor 15 van de 29 producten data beschikbaar en in veel van deze gevallen zijn de data onvolledig. Als data voor non-ad valorem bounds ontbreken komt in tabel 3.2 het totale tarief (met non-advalorem tarieven) hoger uit dan de bound die alleen ad valorem tarieven meeneemt. Als met deze onvolledige data de reductie ad valorem de reductie uitgerekend wordt die nodig is om bound en toegepast tarief op hetzelfde niveau te brengen komt er een percentage uit van 60,3%. Dit ligt in dezelfde orde van grootte als de noodzakelijke reductie voor de bestemmingen van Nederlandse exporten in tabel 3.1.

In de context van dit rapport is de structuur van de Europese tarieven vooral van belang in relatie tot de tarieven die Nederlandse exporteurs tegen komen. In de multilaterale setting van de WTO zullen tariefverlagingen immers (in principe) gelden

voor alle WTO leden. Figuur 3.4 vergelijkt daarom de totale toegepaste tarieven die Nederlandse exporteurs ondervinden met de totale tarieven die de EU heft op importen.

De vergelijking levert een gevarieerd beeld waarin een aantal patronen te ontdekken zijn. De tarieven van de EU zijn vele malen hoger dan de tarieven die de Nederlandse exporteurs tegen komen voor rundvlees, graanproducten (tarwemeel, gries, mout, maïszetmeel, aardappelzetmeel, tarwegluten) en voor glucose. Deze bescherming wordt met name gegeven door middel van non-ad valorem tarieven (zie tabel 3.2), en betreft vooral producten met een relatief zware marktordening vanwege het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid van de EU.

Het tegenovergestelde beeld kan geschetst worden voor potplanten, snijbloemen en zaaigoed. Hier geldt dat de EU (bijna) geen tarieven heft, terwijl Nederlandse exporteurs geconfronteerd worden met tarieven van ongeveer 10 tot 25%. Wat verder opvalt in figuur 3.4 is dat de tarieven van de EU op suikerwerk en chocolade vele malen lager zijn dan wat Nederlandse exporteurs tegen komen. Dit ondanks dat de EU doorgaans lage tarieven heft op grondstoffen en hoge op verwerkte producten.

Voor de analyse van markttoegang speelt het niveau van aggregatie een grote rol. Indien op het zogenaamde 6-digit niveau met gemiddelde tarieven wordt gewerkt, zoals in deze studie, kunnen belangrijke tariefpieken aan het zicht ontsnappen die op sub-producten op 8-digit of 10-digit niveau zijn gedefinieerd. Dit speelt bijvoorbeeld in de pluimvee sector, waar diverse productonderdelen onder aparte tarieflijnen vallen, met soms hoge grensbescherming aan de buitengrens van de Europese Unie (zie box 1). Een tweede aggregatieprobleem is de berekening van gemiddelde tarieven over verschillende landen. Ook hier geldt dat belangrijke tariefpieken aan het zicht kunnen ontsnappen. Dit speelt bijvoorbeeld bij margarine waar enkele belangrijke potentiële afzetmarkten volledig zijn afgeschermd (zie box 2).

Het verschil tussen de door Nederlandse exporteurs ondervonden en door de EU gehanteerde tarieven kan gezien worden als een maatstaf voor de mate waarin Nederland offensieve of defensieve belangen heeft. Bij een positief verschil overheerst het effect van beter markttoegang tot derde markten indien tarieven multilateraal worden verlaagd. Het omgekeerde is het geval bij een negatief verschil: dan zal een globale reductie van de tarieven met eenzelfde percentage leiden tot een grotere opening van de EU-markt dan derde markten. Op basis van het verschil in tarieven kan een groepering in termen van offensief en defensief belang in figuur 3.5 gemaakt worden.

In deze studie wordt gebruikgemaakt van tariefinformatie op 6 digit niveau. Tarieven worden echter op een nog gedetailleerder niveau vastgesteld (op 8- of 10-digitniveau). Het werken met dergelijk gedetailleerde informatie is niet mogelijk in de context van deze studie die een range aan producten en landen bestrijkt. In de eerste plaats omdat handelsdata alleen op 6-digit niveau beschikbaar zijn. In de tweede plaats omdat codes met 8 of 10 digits niet geharmoniseerd zijn. Dezelfde 8- of 10-digitcode kan dus een verschillend product aanduiden voor verschillende landen.

Het ontbreken van handelsdata op het 8- of 10-digitniveau waarop tarieven bepaald worden betekend dat er een aggregatieprobleem ontstaat. De in deze studie hier gehanteerde tarieven op 6 digit niveau zijn berekend als een ongewogen gemiddelde van de onderliggende tarieven. Dit kan tot een vertekend beeld leiden als er grote verschillen zijn in de tarieven die onder een 6-digitcode hangen.

Ter illustratie een vergelijking van de tarieven op kip. Pluimvee is bij uitstek een sector waar op heel gedetailleerd niveau tarieven bepaald worden die onderling sterk verschillen. Uit de vergelijking blijkt duidelijk dat het gebruik van een ongewogen gemiddelde een vertekend beeld oplevert. In de onderstaande vergelijking beslaat het grootste deel van de importen uit kipfilet, waarop een veel hoger tarief geheven wordt dan op de overige tarieflijnen die onder de 6-digitcode vallen. In het geval van vers pluimveevlees levert dit een onderschatting van de effectieve tarieven op van 57%.

Vergelijking ongewogen tarieven op 6-digitniveau en 8-digittarieven van de EU op importen

		Tarief
<i>Vers pluimvee</i>		
6 digit	Gekoelde delen van hanen en kippen (020713)	11
8 digit	Verse kipfilet (02071310), 95% van de importen onder 020713	68
<i>Bevroren pluimvee</i>		
6 digit	Bevroren pluimvee (020714)	33
8 digit	Bevroren kipfilet (02071310), 93% van de importen onder 020714	51

Bron: 6 digit tarief uit MacMAp, 8-digittarief van PVE.

In theorie is het ook mogelijk dat een ongewogen gemiddeld tarief op 6-digitniveau de marktbescherming overschat, namelijk als producten met een relatief laag tarief de importen domineren. In de praktijk lijkt dit echter minder waarschijnlijk. Gedetailleerde tarieven worden met name gebruikt om specifieke producenten te beschermen tegen grote instroom van importen. Het lijkt dus aannemelijk dat een ongewogen gemiddeld tarief op 6 digit niveau zoals gebruikt in deze studie de werkelijke marktbescherming onderschat.

Box 1 Aggregatie over tarieflijnen: het pluimveevoorbeeld

Het eenvoudigweg vergelijken van ondervonden tarieven op afzetmarkten met de tarieven die de EU heft kan de offensieve belangen onderschatten. Dit wordt geïllustreerd aan de hand van de productgroep margarine, vetten en oliën.

Volgens onze methodiek bestaat er voor sojaolie (150790) een sterk offensief belang, terwijl voor margarine (151710) een matig offensief belang wordt gesignaleerd. Wij gaan hierbij echter uit van het gemiddelde tarief dat Nederlandse exporteurs in verschillende bestemmingen tegen komen. Uit analyse van tarieven per land blijkt dat potentiële afzetmarkten voor margarine zoals Zwitserland, Noorwegen Marokko, Tunesië en Turkije hun markten vrijwel volledig afschermen. Ondanks het feit dat de EU vrijhandels- of associatieverdragen met deze landen heeft zijn voor dit product slechts onbeduidende tariefconcessies overeengekomen en blijven de WTO-afspraken leidend. Dit betekent dat verlaging van de huidige zeer hoge gebonden tarieven in deze landen van grote betekenis is voor de export van oliën en vetten.

Een tweede punt betreft de dynamiek van sectoren die niet gevat wordt in de momentopname van het vergelijken van tarieven. Terwijl sojaolie de tweede plaats qua exportwaarde binnen het MVO-complex inneemt zijn er belangrijke groeitendenzen op het gebied van de palmolie. Enerzijds neemt de vraag naar palmolie toe door kostenvoordelen ten opzichte van olie uit koolzaad en zonnebloem. Daarnaast is er belangrijke nieuwe vraag naar palmolie als input in biobrandstof (biodiesel). Er wordt een groei van palmolie importen door Nederland verwacht van 1.2 MMT in 2004 naar maar liefst 2.2 MMT in 2006 (USDA/FAS, 2005), en wordt momenteel in Rotterdam sterk geïnvesteerd in raffinagecapaciteit voor palmolie.

Dit betekent dat de offensieve belangen van de Nederlandse oliën- en vettensector deels zullen verschuiven naar palmolie en de op palmolie gebaseerde oliën en vetten.

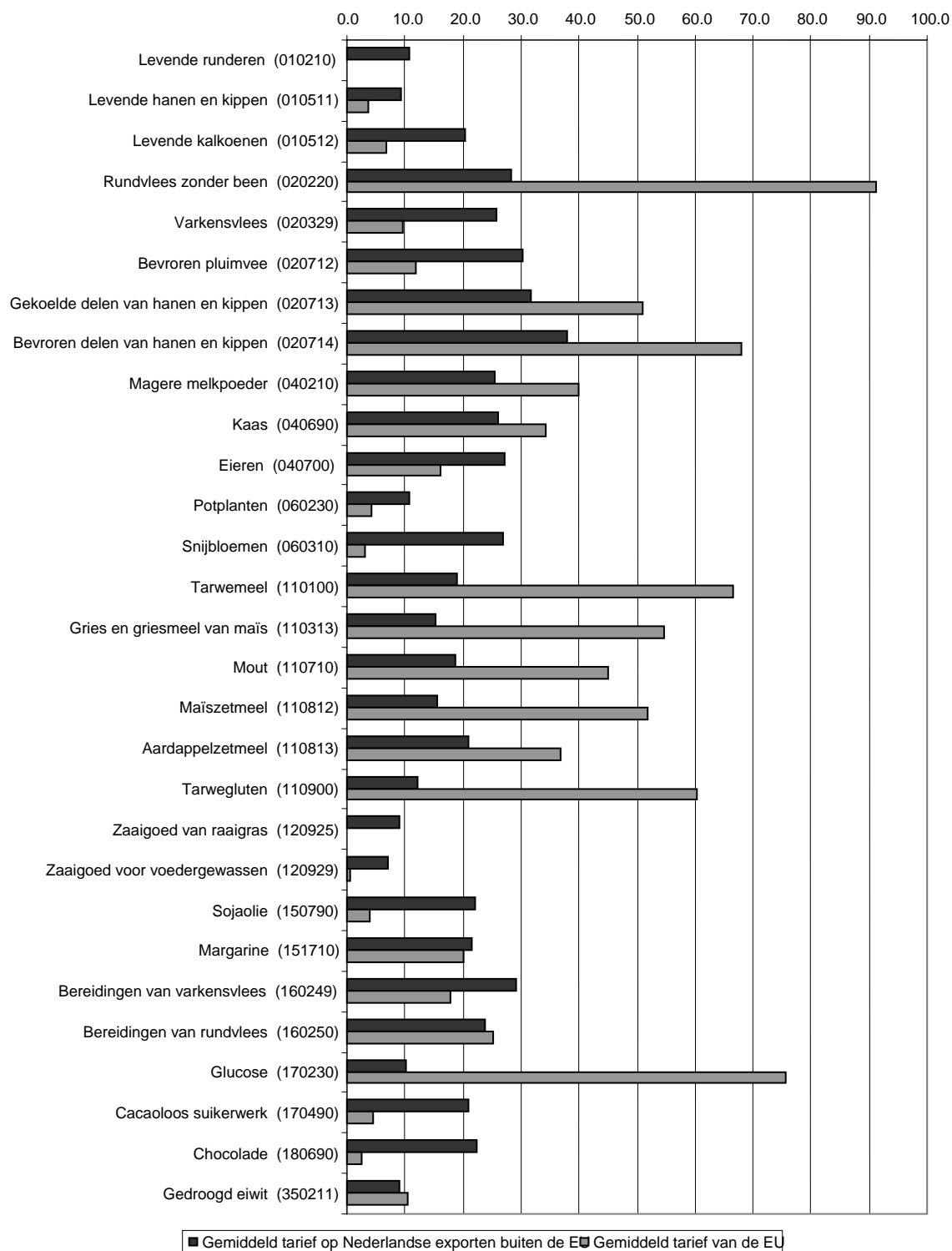
Box 2 Aggregatie over landen en dynamiek: margarine, vetten en oliën

Tabel 3.2 *Tarieven van EU op importen uit derde landen (2001)*

	<i>Toegepaste tarieven</i>			<i>WTO bound</i>	<i>Reductie</i>
	AVE			Ad valorem	Ad valorem
	Specifieke tarieven (%)	Ad valorem (%)	Totaal (%)		
010210 Levende runderen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
010511 Levende hanen en kippen	3,8	0,0	3,8	n.a.	n.a.
010512 Levende kalkoenen	6,7	0,0	6,7	n.a.	n.a.
020220 Rundvlees zonder been	79,5	11,6	91,1	n.a.	n.a.
020329 Varkensvlees	9,7	0,0	9,7	0,0	0,0
020712 Bevroren pluimvee	12,0	0,0	12,0	n.a.	n.a.
020713 Gekoelde delen van hanen en kippen a)	51,0	0,0	51,0	6,4	-100,0
020714 Bevroren delen van hanen en kippen a)	68,0	0,0	68,0	6,4	-100,0
040210 Magere melkpoeder	39,8	0,0	39,8	n.a.	n.a.
040690 Kaas	34,3	0,0	34,3	7,7	-100,0
040700 Eieren	16,0	0,1	16,0	7,7	-99,2
060230 Potplanten	0,0	4,2	4,2	8,3	-49,4
060310 Snijsbloemen	0,0	3,2	3,2	10,3	-68,6
110100 Tarwemeel	66,5	0,0	66,5	n.a.	n.a.
110313 Gries en griesmeel van maïs	54,6	0,0	54,6	n.a.	n.a.
110710 Mout	45,0	0,0	45,0	n.a.	n.a.
110812 Maïszetmeel	51,9	0,0	51,9	n.a.	n.a.
110813 Aardappelzetmeel	36,9	0,0	36,9	n.a.	n.a.
110900 Tarwegluten	60,4	0,0	60,4	n.a.	n.a.
120925 Zaaigoed van raaigras	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
120929 Zaaigoed voor voedergewassen	0,0	0,6	0,6	1,7	-62,3
150790 Sojaolie	0,0	3,9	3,9	7,4	-46,7
151710 Margarine	13,3	6,7	20,0	16,0	-57,9
160249 Bereidingen van varkensvlees	17,8	0,0	17,8	10,9	-100,0
160250 Bereidingen van rundvlees	16,6	8,5	25,1	16,6	-48,7
170230 Glucose	75,6	0,0	75,6	n.a.	n.a.
170490 Cacaoloos suikerwerk	1,4	3,1	4,5	13,4	-77,1
180690 Chocolade	0,0	2,5	2,5	n.a.	n.a.
350211 Gedroogd eiwit	10,4	0,0	10,4	n.a.	n.a.
<i>Gemiddeld</i>	<i>24,0</i>	<i>1,5</i>	<i>25,5</i>	<i>7,5</i>	<i>-60,3</i>

a) De data hebben betrekking op alle mogelijke bestemmingen van Nederlandse export, dus inclusief de landen waar nu geen handel mee plaats vind; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MACMAP (berekeningen LEI). De toegepaste tarieven op gekoelde en bevroren delen van hanen en kippen (020713 en 020714) zijn afkomstig van PVE (persoonlijke communicatie).

Figuur 3.4 Tarieven voor Nederlands exporteurs en van de EU (gemiddeld totale tarief, %, 2001) a)
 a) Het gemiddelde tarief dat Nederlandse exporteurs tegen komen is berekend over alle landen, dus niet alleen de huidige handelspartners van Nederland, en wijkt daarmee dus af van de getallen in tabel 2.1.

	Offensief		Defensief	
Sterk	Snijbloemen (060310)	(23.6) a)	Glucose (170230)	(-65.5)
			Rundvlees zonder been (020220)	(-62.9)
	Chocolade (180690)	(19.8)	Tarwegluten (110900)	(-48.3)
	Sojaolie (150790)	(18.3)	Tarwemeel (110100)	(-47.5)
	Cacaoloos suikerwerk (170490)	(16.5)	Gries en griesmeel van maïs (110313)	(-39.4)
	Varkensvlees (020329)	(16.0)	Bevroren pluimvee (020712)	(-37.7)
	Levende kalkoenen (010512)	(13.7)	Maïszetmeel (110812)	(-36.4)
	Eieren (040700)	(11.3)	Mout (110710)	(-26.3)
			Gekoelde delen van hanen en kippen (020713)	(-19.3)
	Bereidingen van varkensvlees (160249)	(11.2)	Aardappelzetmeel (110813)	(-15.8)
		Magere melkpoeder (040210)	(-14.4)	
Matig	Zaaigoed van raaigras (120925)	(9.2)	Kaas (040690)	(-8.2)
	Potplanten (060230)	(6.5)	Bereidingen van rundvlees (160250)	(-1.4)
	Zaaigoed voor voedergewassen (120929)	(6.3)	Gedroogd eiwit (350211)	(-1.3)
	Levende hanen en kippen (010511)	(5.4)		
	Bevroren delen van hanen en kippen (020714)	(4.9)		
	Margarine (151710)	(1.6)		

Figuur 3.5 Groepering van producten naar offensief en defensief belang

a) Tussen haakjes het verschil in procentpunten tussen de tarieven die Nederlandse exporteurs ondervinden en de door de EU gehanteerde invoertarieven.

Uit figuur 3.5 blijkt dat van de in deze notitie geanalyseerde producten de sterkst offensieve belangen van Nederland liggen bij snijbloemen, chocolade en sojaolie. Met name het bestaan van sterk offensieve belangen bij chocolade is verassend gegeven de structuur van de EU-protectie. Dit zou het gevolg kunnen zijn van een aggregatieprobleem zoals gesignaleerd in box 1. Een analyse van de 39 10 digit tarieflijnen die onder rubriek 180609 vallen leert echter dat er weinig variatie in onderliggende tarieven is. De oorzaak van de onverwacht lage importtarieven van de EU is het GSP-systeem dat ontwikkelingslanden preferentiële toegang tot de Europese markt biedt. Verder bestaat de top-drie van producten met defensieve belangen uit glucose, rundvlees zonder been en tarwegluten.

4. Exportsubsidies

Volledige uitfasering van exportsubsidies wordt genoemd in het juli 2004 raamakkoord van de WTO Doha-ronde. In een poging de Doha-ronde weer vlot te trekken heeft de EU een voorstel gedaan waarin de EU zich bereid verklaart de exportsubsidies af te schaffen.¹ Wat afschaffing van exportsubsidies voor verschillende Nederlandse sectoren betekent is niet in één oogopslag duidelijk. Om een eerste schatting te maken van de impact van afschaffing is het nodig om in kaart te brengen welke sectoren nu subsidies ontvangen. Gedetailleerde gegevens over de bestemming van exportsubsidies zijn niet direct voorhanden en moeten worden berekend in een reeks van berekeningen. Bijlage 3 beschrijft daarom in detail de gebruikte methode voor het berekenen van de exportsubsidies per sector.

De hier gebruikte data hebben betrekking op de exportsubsidies in 2001. Dit is het meest recente jaar is waarvoor de EU informatie beschikbaar heeft, en het is ook het referentiejaar voor de WTO-onderhandelingen. Het gebruik van data uit 2001 houdt wel in dat recente verlagingen in de exportsubsidies niet meegenomen zijn in deze studie. Dit impliceert dat de hier geschetste verandering een overschatting zijn van de (effecten van de) exportsubsidies omdat deze deels al uitgefaseerd zijn.

4.1 Ontvangen exportsubsidies per productgroep

Tabel 4.1 geeft de totale uitgaven aan exportsubsidies van de EU en de hiervan door Nederland ontvangen subsidies. In totaal ontvangt Nederland 446 miljoen euro aan subsidies, 13% van het totale exportsubsidiebudget van de EU. Nederland neemt hiermee de derde plaats in de EU, achter Frankrijk en Duitsland (figuur 4.1).

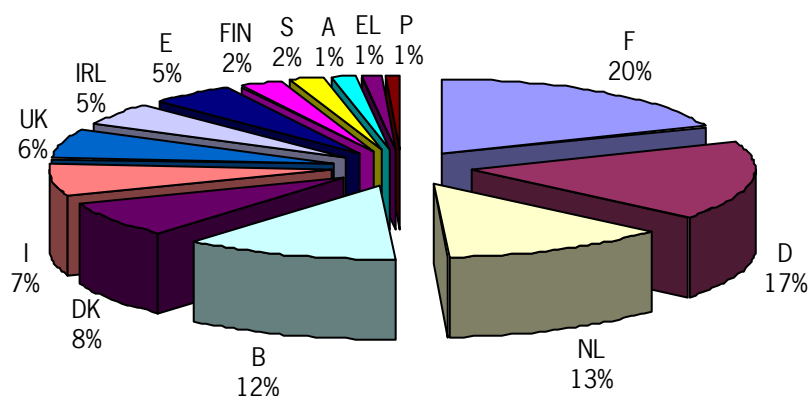
In termen van verdeling over sectoren ontvangt Nederland verhoudingsgewijs veel subsidies op zuivel (27,2% van de EU-zuivelsubsidies) en non-Annex I-producten (18,1% van EU non-Annex I-subsidies). Non-Annex I-producten zijn (primaire) producten waarop de voedselverwerkende industrie een restitutie ontvangt bij export van het verwerkte product. Samen zijn zuivel en non-Annex I-producten goed voor 85,2% van de door Nederland ontvangen subsidies. Suiker is na zuivel de grootste kostenpost voor de EU. Voor Nederland komt suiker pas op de vierde plaats: met 1,8% van de EU-suikersubsidies representeert suiker 4,1% van de totale door Nederland ontvangen subsidies.

¹ Overigens is dit aanbod conditioneel op de parallelle uitfasering van andere vormen van exportsubsidies zoals exportkredieten, staatsexportmonopolies en oneigenlijke voedselhulp.

Tabel 4.1 Exportsubsidies, totaal EU en ontvangen door Nederland (2001)

	EU		Nederland	
	(mln. euro)	(mil. euro)	(% EU-uitgaven per sector)	(% ontvangen subsidies)
Zuivelproducten	1.107	301	27,2	67,5
Non-Annex I-producten	436	79	18,1	17,7
Akkerbouwgewassen	260	20	7,5	4,4
Suiker	1.008	18	1,8	4,1
Rundvlees	363	18	4,9	4,0
Varkensvlees	55	5	8,5	1,1
Eieren en kip	61	5	7,6	1,0
Fruit en groente	51	1	2,6	0,3
Rijst	39	0	0,0	0,0
Wijn	22	0	0,0	0,0
Olijfolie	0	0	0,0	0,0
Totaal	3.401	446	13,1	100,0

Bron: Annex 7 van de financiële rapportage EU-landbouwbeleid voor 2001 (http://www.europa.eu.int/comm/agriculture/fin/finrep01/tab_fr/a7.pdf), berekeningen LEI.

Figuur 4.1 Verdeling exportsubsidies over EU-lidstaten

4.2 Ontvangen exportsubsidies per sector en product

Bovenstaande getallen geven alleen de door Nederland ontvangen subsidies per producttype. Dit biedt geen inzicht in wat afschaffing van exportsubsidies voor de Nederlandse voedselverwerkende industrie betekent. Om hier inzicht in te krijgen zijn de totale door Nederland ontvangen exportsubsidies verder onderverdeeld naar producten en sectoren (zie bijlage 3 voor de gebruikte methode).

Tabel 4.2 geeft voor zes verwerkende industrieën de geschatte exportsubsidies. Deze schatting is gebaseerd op aanbods- en gebruikstabellen van het CBS die per sector de input en output specificceert. Naast de zes industrieën in tabel 4.2 is ook naar visverwerking, veevoeder en tabak gekeken. Deze produceren echter geen output waar subsidies export op gegeven worden en zijn dus niet opgenomen in tabel 4.2.

Niet onverwacht gezien de samenstelling van de subsidies die Nederland ontvangt (zuivel en non-Annex I), krijgen de zuivelsector (300,90 miljoen euro) en de overige voedingsmiddelen (86,74 miljoen euro) de grootste bedragen aan subsidies. Afgezet tegen de totale waarde van de productie blijft echter alleen voor de zuivelsector een significant percentage (4,25%) over. Alle andere sectoren ontvangen minder dan 1% van hun totale productiewaarde in subsidies. Dit geldt ook voor de overige voedingsmiddelen, na zuivel de belangrijkste categorie van exportsubsidies, waar de subsidies een waarde van 0,68% van de productiewaarde vertegenwoordigen. Ondanks het beperkte belang voor sectoren als geheel kunnen voor individuele industrieën binnen een sector de subsidies natuurlijk wel een belangrijke rol spelen.

Alhoewel uitsplitsing van totale subsidies naar product en sector in tabel 4.2 informatief is, biedt het beperkt inzicht in de effecten van afschaffing van de subsidies. Voor een eerste schatting van de invloed van afschaffing van de subsidies moeten deze in relatie gebracht worden tot de waarde van de exporten waarop ze verstrekt worden. Tabel 4.3 geeft de exportsubsidies als percentage van de waarde van de exporten waarop ze versterkt worden. Hieruit blijkt dat, alhoewel exportsubsidies een beperkte rol spelen ten opzichte van het totale productievolume, ze wel een belangrijke rol spelen ten opzichte van de waarde van de exporten buiten de EU voor sommige producten.

Voor de zuivelsector zijn de subsidies op export van boter en boterolie hoger dan de waarde van de exporten. Opvallend is voor de zuivelsector verder dat alhoewel de totale subsidies op melkpoeder hoog zijn (102,40 miljoen euro, 23% van de totale door Nederland ontvangen subsidies), de waarde ten opzichte van de exporten buiten Europa beperkt is (26,27%). Dit illustreert het belang van niet alleen naar de totale subsidies te kijken, maar deze te relateren aan de waarde van de exporten waarop de subsidies ontvangen worden.

De hoge subsidies op boter komen ook weer terug in de door de voedselverwerkende industrie non-Annex I ontvangen subsidies. Alhoewel beperkt in termen van het totale ontvangen bedrag (16,90 miljoen euro) dekken deze subsidies een groot deel van de kosten van als input gebruikte boter (76,03%). Daarnaast zijn de exportsubsidies op aardappelmeel hoog (91,76% van de exportwaarde).

Tabel 4.2 Exportsubsidies per voedselverwendende sector (mil. euro, 2001)

Product	Sector	Slachterijen	Fruit en groente	Zuivel	Overige voedingsmiddelen	Koffie en thee	Overige dranken	Primaire sector	Totale subsidies per product
<i>Zuivel</i>									
Boter	-	-	51,90	-	-	-	-	-	51,90
Boterolie	-	-	43,70	-	-	-	-	-	43,70
Magere melkpoeder	-	-	11,70	-	-	-	-	-	11,70
Melkpoeder	-	-	102,40	-	-	-	-	-	102,40
Gecondenseerde melk	-	-	26,80	-	-	-	-	-	26,80
Kaas	-	-	56,20	-	-	-	-	-	56,20
Overige zuivel	-	-	8,20	-	-	-	-	-	8,20
<i>Non-Annex I</i>									
Granen en rijst	-	-	-	17,24	0,01	1,25	-	-	18,50
Suiker	-	-	-	16,16	0,03	8,91	-	-	25,10
Magere melk en andere zuivelproducten	-	-	-	17,14	0,06	0,00	-	-	17,20
Boter	-	-	-	16,90	-	-	-	-	16,90
Eieren	-	-	-	1,10	-	-	-	-	1,10
<i>Akkerbouwgewassen</i>									
Granen en bloem	-	-	-	-	-	-	-	6,20	6,20
Gerst en mout	-	-	-	-	-	-	-	0,70	0,70
Maïs	-	-	-	-	-	-	-	8,60	8,60
Overige granen	-	-	-	-	-	-	-	0,10	0,10
Aardappelmeel	-	-	-	4,00	-	-	-	-	4,00
<i>Suiker</i>									
Suiker	-	-	-	18,20	-	-	-	-	18,20
<i>Rundvlees</i>									
Levende dieren	-	-	-	-	-	-	-	2,60	2,60
Bevroren rundvlees	1,10	-	-	-	-	-	-	-	1,10
Vers rundvlees	14,20	-	-	-	-	-	-	-	14,20
<i>Varkensvlees</i>									
Varkenskarkassen	2,60	-	-	-	-	-	-	-	2,60
Worsten en geconserveerd vlees	1,90	-	-	-	-	-	-	-	1,90
Overig varkensvlees	0,20	-	-	-	-	-	-	-	0,20
<i>Eieren en pluimvee</i>									
Broedeieren	-	-	-	-	-	-	-	1,60	1,60
Eieren	-	-	-	-	-	-	-	2,40	2,40
Kippen	0,10	-	-	-	-	-	-	-	0,10
Overig pluimvee	0,50	-	-	-	-	-	-	-	0,50
<i>Fruit en groente</i>									
Vers fruit en groenten	-	-	-	-	-	-	-	0,10	0,10
Verwerkt fruit en groenten	-	1,20	-	-	-	-	-	-	1,20
Totale subsidie per sector	20,60	1,20	300,90	90,74	0,10	10,16	22,30		446,00
Percentage van productiewaarde	0,23	0,04	4,25	0,68	0,01	0,26	n.a.		

Bron: Berekeningen LEI, voor details van de gebruikte methode en databronnen zie bijlage 3.

Tabel 4.3 Exportsubsidies als percentage van de export buiten de EU (2001)

	Slachterijen	Fruit en groente	Zuivel	Overige voedingsmiddelen	Koffie en thee	Overige dranken
<i>Zuivel</i>						
Boter	-	-	114,06	-	-	-
Boterolie	-	-	103,29	-	-	-
Magere melkpoeder	-	-	15,13	-	-	-
Melkpoeder	-	-	26,27	-	-	-
Gecondenseerde melk	-	-	11,49	-	-	-
Kaas	-	-	22,36	-	-	-
<i>Non-Annex I</i>						
Granen en rijst	-	-	-	9,13	9,13	9,13
Suiker	-	-	-	27,19	27,19	27,19
Magere melk en andere zuivelproducten	-	-	-	18,72	18,72	000
Boter	-	-	-	76,03	-	-
Eieren	-	-	-	7,70	-	-
<i>Akkerbouwgewassen</i>						
Aardappelmeel	-	-	-	91,76	-	-
<i>Suiker</i>						
Suiker	-	-	-	28,07	-	-
<i>Rundvlees</i>						
Bevroren en vers rundvlees a)	52,60	-	-	-	-	-
<i>Varkensvlees</i>						
Varkenskarkassen	55,31	-	-	-	-	-
Worsten en geconserveerd vlees	8,56	-	-	-	-	-
Overig varkensvlees	0,28	-	-	-	-	-
<i>Eieren en pluimvee</i>						
Kippen	0,06	-	-	-	-	-
Overig pluimvee	1,20	-	-	-	-	-
<i>Fruit en groente</i>						
Verwerkt fruit en groenten	-	0,57	-	-	-	-

a) De waarde van exporten is gemeten met fobprijzen. a) Voor rundvlees geldt een bijzonder subsidieregeling waarbij subsidie wordt verstrekt op vers rundvlees dat vervolgens als bevroren vlees verhandeld wordt. Het is daardoor niet mogelijk om de subsidies als percentage van de export uit te splitsen naar vers en bevroren rundvlees.

Bron: Berekeningen LEI, voor details van de gebruikte methode en databronnen zie bijlage 3.

4.3 Conclusies

De doelstelling van deze notitie is het analyseren van de tarieven en exportsubsidies om zo inzicht te verschaffen in de effecten van de lopende WTO-onderhandelingen voor Nederlandse bedrijven.

Bij het analyseren van de tarieven die Nederlandse exporteurs tegen komen hebben zowel de ad valorem als non-ad valorem tarieven (specifieke tarieven en tariefcontingenten) betrokken. De belangrijkste punten uit deze analyse zijn:

- er gaapt een grote kloof tussen de toegepaste en bound tarieven waarover in de WTO onderhandeld wordt, gemiddeld is een verlaging van het bound tarief met 63% nodig om op het toegepaste tarief te komen;
- naast 'gevoelige' sectoren zoals vlees en zuivel heeft ook chocolade frequent te maken met tarief contingenten;
- het verminderen van de bound tarieven betekent altijd een verbetering van de voorspelbaarheid van het handelsverkeer en meer zekerheid voor exporteurs en investeerders, zelfs indien de verlaging niet voldoende is om het toegepaste tarief effectief te verlagen;
- een vergelijking van tarieven tussen landen waar mee gehandeld wordt en landen waar niet mee gehandeld wordt geeft aan dat tarieven van huidige handelspartners bijna altijd hoger zijn dan van niet-handelspartners, tarieven bepalen dus niet de handelsstromen;
- verder uitsplitsen van tarieven met handelspartners en niet handelspartner laat zien dat het vooral de non-ad valorem tarieven zijn die significant hoger zijn in handelspartners, dit suggereert dat non-ad valorem tarieven met name ingezet worden door landen die een aantrekkelijke exportbestemming zijn.

Naast de tarieven die Nederlandse exporteurs tegen komen buiten de EU hebben we ook de EU-tarieven op importen uit derde landen geanalyseerd en deze vergeleken met de tarieven die Nederlandse exporteurs tegen komen:

- gezien het huidige gebruik van non-ad valorem tarieven is de lopende WTO-discussie over de manier waarop non-ad valorem tarieven naar ad valorem tarieven vertaald worden van groot belang voor de EU-lidstaten;
- een vergelijking van de door de EU gehanteerde invoertarieven en de door Nederlandse exporteurs ondervonden tarieven geeft een wisselend beeld, hierbij spelen hoge EU non-ad valorem tarieven een essentiële rol;
- producten met sterk offensieve belangen zijn:
 - snijbloemen;
 - chocolade;
 - sojaolie;
- producten met sterk defensieve belangen zijn:
 - glucose;
 - rundvlees zonder been;
 - tarwegluten.

Naast tarieven staat afschaffing van exportsubsidies op de onderhandelingsagenda. Op basis van de analyses van de exportsubsidies kunnen de volgende conclusies getrokken worden:

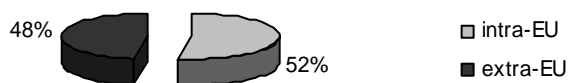
- Nederland neemt de derde plaats in Europa (na Frankrijk en Duitsland) in termen van totaal ontvangen exportsubsidies met een totaal van 446 miljoen euro aan subsidies in 2001;

- deze derde plaats is met name te danken aan de subsidies op zuivelproducten, wat 67% van de totale door Nederland ontvangen subsidies vertegenwoordigt;
- non-Annex I-subsidies zijn de tweede belangrijkste bron van exportsubsidies (20% van het door Nederland ontvangen bedrag van de totale subsidies);
- voor de sectoren als geheel zijn alleen in de zuivelsector de subsidies een significant deel (4%) van de totale productiewaarde van de sector, in alle sectoren is het belang ten opzichte van de totale productiewaarde minder dan 1%;
- subsidies ten opzichte van de waarde van exporten buiten de EU laten een ander beeld zien van het belang van exportsubsidies dan de totale bedragen per productgroep. Op basis van tabel 2.3 kunnen verschillende producten geïdentificeerd worden waarvoor exportsubsidies (en dus afschaffing hiervan) een belangrijke rol spelen (meer dan 50% van de exportwaarde):
 - zuivel: boter (114%), boterolie (103%);
 - overige voedingsmiddelen: aardappelmeel (92%), boter (76%);
 - slachterijen: vers en bevroren rundvlees (53%), varkensskarkassen (55%);
 - hierbij moet wel aangemerkt worden dat de gebruikte data betrekking hebben op 2001 en dat sindsdien de subsidies verlaagd zijn.

Bijlage 1. Factsheets per product

B1.1	Levende runderen (fokdieren) (010210)
B1.2	Levende hanen en kippen (eendagskuikens) (010511)
B1.3	Levende kalkoenen (eendagskuikens) (010512)
B1.4	Rundvlees zonder been (020220)
B1.5	Varkensvlees (020329)
B1.6	Bevroren pluimvee (020712)
B1.7	Gekoelde delen van hanen en kippen (020713)
B1.8	Bevroren delen van hanen en kippen (020714)
B1.9	Magere melkpoeder
B1.10	Kaas (040690)
B1.11	Eieren (040700)
B1.12	Potplanten (060230)
B1.13	Snijbloemen (060310)
B1.14	Tarwemeel (110100)
B1.15	Gries en griesmeel van maïs (110313)
B1.16	Mout (110710)
B1.17	Maïszetmeel (110812)
B1.18	Aardappelzetmeel (110813)
B1.19	Tarwegluten (110900)
B1.20	Zaaigoed van raaigas (120925)
B1.21	Zaaigoed voor voedergewassen (120929)
B1.22	Sojaolie (150790)
B1.23	Margarine (151710)
B1.24	Bereidingen van varkensvlees (160249)
B1.25	Bereidingen van rundvlees (160250)
B1.26	Glucose (170230)
B1.27	Cacaoloos suikerwerk (170490)
B1.28	Chocolade (180690)
B1.29	Gedroogd eiwit (350211)

B1.1 Levende runderen (fokdieren) (010210)

Figuur B1.1 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.1 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mil. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound Ad valorem (%)	Reductie Ad valorem (%)	TRQs
		Specifiek (%)	Ad				
			valorem (%)	Totaal (%)			
Morocco	5,71	0,00	135,25	135,25	19,00	611,84	
Algeria	2,74	0,00	5,00	5,00	n.a.	n.a.	
Macedonia, FYR	2,22	0,00	1,50	1,50	n.a.	n.a.	
Croatia	2,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
United Arab Emirates	1,95	0,00	4,00	4,00	15,00	-73,33	
Russian Federation	1,64	0,00	0,00	0,00	n.a.	n.a.	
Kuwait	1,11	n.a.	n.a.	n.a.	100,00	n.a.	
Bosnia and Herzegovina	0,97	0,00	1,50	1,50	n.a.	n.a.	
Lebanon	0,42	0,00	0,00	0,00	n.a.	n.a.	
Kazakhstan	0,25	0,00	0,00	0,00	n.a.	n.a.	

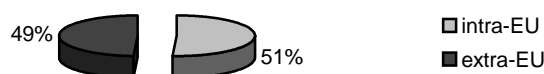
a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MACMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- de helft van de export naar buiten de EU;
- hoge ad valorem tarieven van Marokko (deze zijn een gemiddelde van een laag tarief (2,5%) op 0102100010 en een extreem hoog tarief op 0102100090 (268%));
- toegepaste tarieven op overige exportmarkten relatief laag.

B1.2 Levende hanen en kippen (eendagskuikens) (010511)

Figuur B1.2 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.2 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Philippines	3,47	0,00	18,40	18,40	19,00	-3,18	ja
Russian Federation	1,89	0,00	5,00	5,00	n.a.	n.a.	
Mexico	1,78	0,00	21,33	21,33	40,00	-46,67	
Japan	1,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nigeria	1,13	0,00	5,00	5,00	150,00	-96,67	
Brazil	1,09	0,00	1,75	1,75	0,00	n.a.	
Indonesia	0,84	0,00	2,50	2,50	40,00	-93,75	
Saudi Arabia	0,82	0,00	12,00	12,00	n.a.	n.a.	
Thailand	0,77	0,00	20,00	20,00	15,00	33,33	
Libya	0,71	0,00	50,00	50,00	n.a.	n.a.	

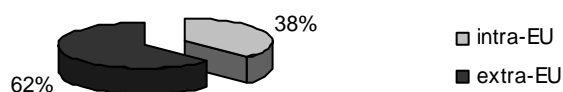
a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- de helft van de export naar buiten de EU;
- toegepaste tarieven op belangrijke exportmarkten relatief laag;
- op de Filipijnen tariefcontingent.

B1.3 Levende kalkoenen (eendagskuikens) (010512)

Figuur B1.3 Belang van export buiten de EU (2001)
Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.3 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mil. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound Ad valorem (%)	Reductie Ad valorem (%)	TRQs
		Specifiek (%)	Ad valorem (%)	Totaal (%)			
Egypt, Arab Rep.	0,07	0,00	5,00	5,00	10,00	-50,00	
Jordan	0,02	0,00	5,00	5,00	10,00	-50,00	
Philippines	0,01	0,00	27,67	27,67	40,00	-30,83	ja
Nigeria	0,01	0,00	55,00	55,00	150,00	-63,33	
Ghana	0,00	0,00	5,00	5,00	40,00	-87,50	
Libya	0,00	0,00	50,00	50,00	n.a.	n.a.	
Turkey	0,00	0,00	24,50	24,50	39,60	-38,13	
Uganda	0,00	0,00	7,00	7,00	80,00	-91,25	
Albania	n.a.	0,00	5,00	5,00	5,00	0,00	
Algeria	n.a.	0,00	5,00	5,00	n.a.	n.a.	

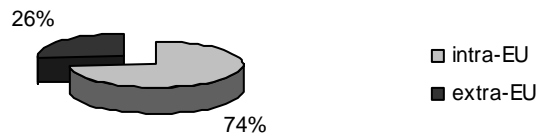
a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MACMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- meer dan 60% van de export naar buiten de EU maar handelsvolume betrekkelijk laag;
- tarieven ten opzichte van overige bestemmingen hoog in Nigeria (55%), Libië (50%), Filippijnen (28%) en Turkije (25%).

B1.4 Rundvlees zonder been (020220)

Figuur B1.4 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.4 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Israël	0,77	0,00	0,00	0,00	128,00	-100,00	ja
Russian Federation	0,73	0,00	15,00	15,00	n.a.	n.a.	
Hong Kong, China	0,25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Comoros	0,13	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	
United Arab Emirates	0,08	0,00	0,00	0,00	15,00	-100,00	
Norway	0,03	139,98	0,00	139,98	n.a.	n.a.	ja
Lebanon	0,03	0,00	5,00	5,00	n.a.	n.a.	
Gabon	0,03	0,00	20,00	20,00	60,00	-66,67	
Malaysia	0,02	0,00	0,00	0,00	15,00	-100,00	
Philippines	0,02	0,00	10,00	10,00	40,00	-75,00	

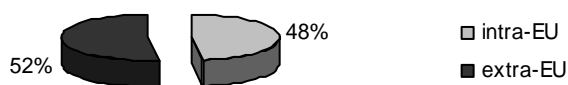
a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- een kwart van de exporten gaat naar buiten de EU;
- hoge specifieke tarieven in Noorwegen (140%);
- overige toegepaste tarieven zijn laag, alleen Israël heeft een hoog bound tarief (128%).

B1.5 Varkensvlees (020329)

Figuur B1.5 Belang van export buiten de EU (2001)
Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.5 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound (%)	Reductie (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Japan	19,46	66,70	1,08	67,77	2,15	-50,00	
Korea, Rep.	18,90	0,00	27,40	27,40	25,00	9,60	ja
Singapore	7,65	0,00	0,00	0,00	10,00	-100,00	
Hong Kong, China	7,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Russian Federation	5,90	0,00	15,00	15,00	n.a.	n.a.	
Croatia	5,62	15,49	45,13	60,62	n.a.	n.a.	
Romania	4,26	0,00	45,00	45,00	333,00	-86,49	ja
China	3,45	0,00	20,00	20,00	12,00	66,67	
Korea, D.P.R.	1,36	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	
Bosnia and Herzegovina	1,20	0,00	1,50	1,50	n.a.	n.a.	

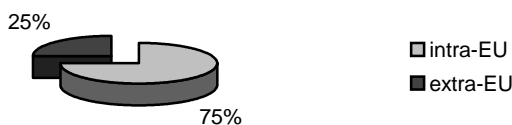
a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- de helft van de exporten gaat naar buiten de EU;
- voor Korea rapporteert TRAINS 27.4% als MFN tarief terwijl de WTO CTS-dataset 25% rapporteert, voor China rapporteert ook TRAINS een hoger MFN-tarief dan WTO CTS;
- spreiding in de toegepast tarieven is vrij hoog met een aantal landen met geen of lage (1,5% tarieven) terwijl de overige landen 20 tot 60% heffen;
- Roemenië heeft een groot verschil tussen toegepast (45%) en bound tarief (333%).

B1.6 Bevroren pluimvee (020712)

Figuur B1.6 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.6 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Congo, Dem. Rep.	2,36	n.a.	n.a.	n.a.	100,00	n.a.	
Romania	1,15	0,00	45,00	45,00	96,00	-53,13	
Benin	1,04	0,00	20,00	20,00	60,00	-66,67	
Singapore	0,66	0,00	0,00	0,00	10,00	-100,00	
Congo, Rep.	0,58	0,00	20,00	20,00	n.a.	n.a.	
Angola	0,58	n.a.	n.a.	n.a.	55,00	n.a.	
Nigeria	0,56	0,00	75,00	75,00	150,00	-50,00	
Equatorial Guinea	0,41	0,00	20,00	20,00	n.a.	n.a.	
Switzerland	0,22	169,10	0,00	169,10	n.a.	n.a.	ja
Croatia	0,18	25,70	1,5	27,2	20,00	-92,50	

a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MACMAP (berekeningen LEI).

Tabel B1.7 Huidige exporten en tarieven van potentieel interessante markten (2001)

Export bestemming	Export (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
China	0,00	0,00	20,00	20,00	20,00	0,00	
Cuba	n.a.	0,00	10,00	10,00	40,00	-75,00	
Japan	n.a.	0,00	11,90	11,90	11,90	0,00	
Korea, Rep.	0,00	0,00	23,00	23,00	20,00	15,00	ja

a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound' kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MACMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- een kwart van de export naar buiten de EU;
- in sommige belangrijke exportmarkten significante tarieven (> 20%). In Zwitserland bovendien tariefcontingenten;
- tarieven op potentieel interessante markten lijken niet prohibitief.

B1.7 Gekoelde delen van hanen en kippen (020713)

Figuur B1.7 Belang van export buiten de EU (2001)
Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.8 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Romania	0,24	0,00	45,00	45,00	96,00	-53,13	
Russian Federation	0,21	0,00	25,00	25,00	n.a.	n.a.	
Liberia	0,18	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	
Benin	0,12	0,00	20,00	20,00	60,00	-66,67	
China	0,07	0,00	20,00	20,00	20,00	0,00	
Qatar	0,03	0,00	4,00	4,00	18,00	-77,78	
Hong Kong, China	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Cape Verde	0,03	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	
Senegal	0,02	0,00	20,00	20,00	30,00	-33,33	
Mauritania	0,02	0,00	20,00	20,00	50,00	-60,00	

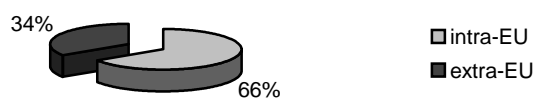
a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MACMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- export naar buiten de EU is niet significant.

B1.8 Bevroren delen van hanen en kippen (020714)

Figuur B1.8 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.9 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Russian Federation	28,92	0,00	25,00	25,00	n.a.	n.a.	
Romania	12,63	0,00	45,00	45,00	96,00	-53,13	
Benin	10,28	0,00	20,00	20,00	60,00	-66,67	
Malaysia	9,70	0,00	0,00	0,00	74,00	-100,00	ja
Moldova	8,71	0,00	15,00	15,00	n.a.	n.a.	
Hong Kong, China	7,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Ukraine	6,03	9,20	26,67	35,86	n.a.	n.a.	
Nigeria	5,78	0,00	75,00	75,00	150,00	-50,00	
China	5,45	0,00	10,00	10,00	10,00	0,00	
Cuba	5,39	0,00	10,00	10,00	40,00	-75,00	

a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MACMAP (berekeningen LEI).

Tabel B1.10 Huidige exporten en tarieven van potentieel interessante markten (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
China	5,45	0,00	10,00	10,00	10,00	0,00	
Cuba	5,39	0,00	10,00	10,00	40,00	-75,00	
Japan	n.a.	0,00	7,80	7,80	7,80	0,00	
Korea, Rep.	0,00	0,00	23,77	23,77	21,58	10,12	ja

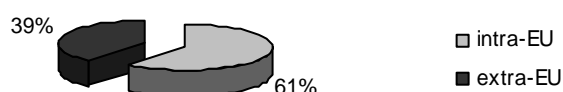
a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MACMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- ruim een derde van de export naar buiten de EU;
- toegepaste tarieven (en tariefcontingenten) lijken significant, met uitzondering van Hong Kong;
- op potentiële markten weinig belemmeringen, behalve tariefcontingent in Korea.

B1.9 Magere melkpoeder (040210)

Figuur B1.9 Belang van export buiten de EU (2001)
Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.11 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Indonesia	18,08	0,00	5,00	5,00	210,00	-97,62	ja
Thailand	8,95	0,00	5,00	5,00	118,00	-95,76	ja
Mexico	7,58	1,21	69,00	70,21	20,00	245,00	ja
Algeria	6,26	0,00	5,00	5,00	n.a.	n.a.	
Nigeria	5,57	0,00	5,00	5,00	150,00	-96,67	
Cuba	5,34	0,00	15,00	15,00	40,00	-62,50	
Singapore	5,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Vietnam	3,16	0,00	22,50	22,50	n.a.	n.a.	
Malaysia	2,80	0,00	0,00	0,00	n.a.	n.a.	
Brazil	2,56	0,00	27,00	27,00	47,17	-42,76	

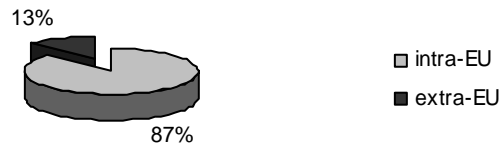
a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- ongeveer 40% van de export naar buiten de EU;
- tariefcontingenten op de drie belangrijkste exportbestemmingen;
- de twee belangrijkste bestemmingen (Indonesië en Thailand) hebben een groot verschil tussen toegepast (5%) en bound tarieven (210 en 118%);
- voor Mexico rapporteert TRAINS een hoger toegepast dan bound tarief.

B1.10 Kaas (040690)

Figuur B1.10 Belang van export buiten de EU (2001)
Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.12 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek	ad valorem	totaal			
		(%)	(%)	(%)			
United States of America	41,90	17,76	5,18	22,94	11,61	-55,39	ja
Japan	26,83	0,00	29,80	29,80	29,80	0,00	
Russian Federation	18,01	0,00	15,00	15,00	n.a.	n.a.	
Mexico	17,48	0,00	68,57	68,57	41,25	66,23	ja
Egypt, Arab Rep.	15,12	0,00	20,00	20,00	20,00	0,00	
Algeria	9,62	0,00	30,00	30,00	n.a.	n.a.	
Venezuela	8,21	0,00	20,00	20,00	98,00	-79,59	ja
Canada	7,23	0,00	123,07	123,07	n.a.	n.a.	ja
Dominican Republic	4,85	0,00	20,00	20,00	40,00	-50,00	
Libya	3,38	0,00	5,00	5,00	n.a.	n.a.	

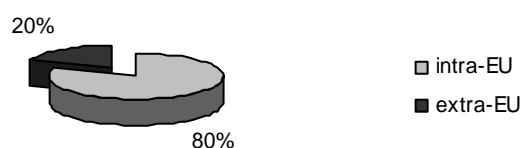
a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- export naar buiten de EU maar een klein deel totale export (13%);
- alleen de VS hanteert een specifiek tarief, wel verscheiden tariefcontingenten;
- voor Mexico rapporteert TRAINS een hoger toegepast dan bound tarief;
- totale tarieven zijn hoog (>20%) voor de meeste bestemmingen.

B1.11 Eieren (040700)

Figuur B1.11 Belang van export buiten de EU (2001)
Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.13 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek	ad valorem	totaal			
		(%)	(%)	(%)			
United Arab Emirates	7,63	0,00	0,00	0,00	15,00	-100,00	
Switzerland	7,57	33,76	0,00	33,76	n.a.	n.a.	ja
Libya	6,53	0,00	0,00	0,00	n.a.	n.a.	
Angola	5,23	n.a.	n.a.	n.a.	55,00	n.a.	
Oman	4,43	0,00	5,00	5,00	45,00	-88,89	
Kuwait	3,20	0,00	0,00	0,00	100,00	-100,00	
Iran, Islamic Rep.	2,95	0,00	10,00	10,00	n.a.	n.a.	
Russian Federation	2,59	0,00	15,00	15,00	n.a.	n.a.	
Saudi Arabia	2,52	81,22	14,67	95,89	n.a.	n.a.	
Sierra Leone	2,02	n.a.	n.a.	n.a.	40,00	n.a.	

a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- 20% van de export naar buiten de EU;
- met uitzondering van Saudi Arabië (96%) en Zwitserland (34%) lage tarieven.

B1.12 Potplanten (060230)

Figuur B1.12 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.14 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Russian Federation	0,27	0,00	15,00	15,00	n.a.	n.a.	
Norway	0,07	0,04	8,60	8,64	n.a.	n.a.	ja
Switzerland	0,07	0,00	0,00	0,00	n.a.	n.a.	
Turkey	0,04	0,00	2,50	2,50	19,30	-87,05	
Romania	0,03	0,00	15,00	15,00	18,00	-16,67	
Ukraine	0,03	71,13	0,00	71,13	n.a.	n.a.	
Japan	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Canada	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Argentina	0,02	0,00	3,50	3,50	35,00	-90,00	
Lebanon	0,02	0,00	30,00	30,00	n.a.	n.a.	

a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MACMAP (berekeningen LEI).

Tabel B1.15 Huidige exporten en tarieven van potentieel interessante markten (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Centraal en Oost Europa:							
Croatia	0,02	0,00	17,10	17,10	19,00	-10,00	ja
Bosnia and Herzegovina	0,01	0,00	0,00	0,00	n.a.	n.a.	
Bulgaria	0,01	0,00	6,50	6,50	10,00	-35,00	
Macedonia, FYR	0,00	0,00	1,50	1,50	n.a.	n.a.	
Midden Oosten:							
Egypt, Arab Rep.	0,00	0,00	5,00	5,00	10,00	-50,00	
Oman	n.a.	0,00	5,00	5,00	15,00	-66,67	
Saudi Arabia	0,00	0,00	12,00	12,00	n.a.	n.a.	
United Arab Emirates	n.a.	0,00	0,00	0,00	15,00	-100,00	

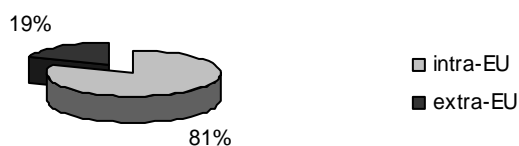
a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound' kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MACMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- aandeel handel buiten de EU nog gering;
- invoerbelemmeringen door tarieven lijken niet groot. Wellicht fyto-sanitaire eisen belangrijker?
- geldt ook voor potentiële exportmarkten.

B1.13 Snijbloemen (060310)

Figuur B1.13 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI)

Tabel B1.16 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mil. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
United States of America	121,24	0,00	5,70	5,70	5,70	0,00	
Russian Federation	64,34	0,00	15,00	15,00	n.a.	n.a.	
Switzerland	58,61	71,64	0,00	71,64	0,00	0,00	ja
Japan	25,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Norway	19,18	0,43	136,36	136,79	n.a.	n.a.	
Romania	7,58	0,00	30,00	30,00	122,50	-75,51	
Canada	7,01	0,00	10,17	10,17	10,68	-4,81	
Croatia	4,01	0,00	1,50	1,50	9,67	-84-48	
Hong Kong, China	3,87	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Ukraine	2,84	183,67	0,00	183,67	n.a.	n.a.	

a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Tabel B1.17 Huidige exporten en tarieven van potentieel interessante markten (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Centraal en Oost Europa:							
Bosnia and Herzegovina	2,13	0,00	1,50	1,50	n.a.	n.a.	ja
Bulgaria	0,58	0,00	27,50	27,50	55,00	-50,00	
Midden Oosten:							
United Arab Emirates	2,71	0,00	4,00	4,00	15,00	-73,33	
Oman	2,15	0,00	15,00	15,00	5,00	200,00	
Saudi Arabia	1,83	0,00	12,00	12,00	n.a.	n.a.	
Lebanon	1,11	0,00	70,00	70,00	n.a.	n.a.	
Egypt, Arab Rep.	0,83	0,00	40,00	40,00	60,00	-33,33	

a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- een vijfde van de exporten buiten de EU;
- VS belangrijkste markt, gevolgd door Rusland. Op beide markten relatief lage tariefbelemmeringen;
- wellicht fytosanitaire eisen belangrijker?;
- op overige markten opvallende spreiding in hoogte van tarieven (10 - 184%);
- ook spreiding van tarieven in potentiële exportmarkten, maar minder extreem hoge tarieven.

B1.14 Tarwemeel (110100)

Figuur B1.14 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.18 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001).

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Libya	24,87	0,00	15,00	15,00	n.a.	n.a.	
Angola	12,07	n.a.	n.a.	n.a.	55,00	n.a.	
Congo, Dem. Rep.	7,89	n.a.	n.a.	n.a.	15,00	n.a.	ja
Congo, Rep.	4,39	0,00	30,00	30,00	30,00	0,00	
Haïti	4,16	n.a.	n.a.	n.a.	50,00	n.a.	
Yemen	2,89	0,00	5,00	5,00	n.a.	n.a.	
Tajikistan	2,73	0,00	5,00	5,00	n.a.	n.a.	
Mauritania	2,59	0,00	5,00	5,00	5,00	0,00	
Cuba	2,56	0,00	4,50	4,50	6,00	-25,00	
Chile	2,37	0,00	7,00	7,00	31,50	-77,78	

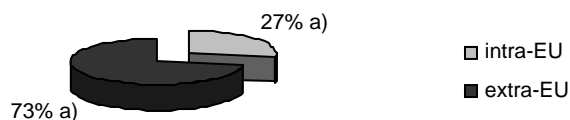
a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- groot aandeel extra EU-handel (86%);
- tarieven lijken niet buitensporig hoog. De importerende landen in de tabel hebben over het algemeen geen of een kleine binnenlandse tarwemeel productie en gebruiken het invoertarief als middel om overheidsinkomsten te genereren;
- bound tarieven zijn ook niet buitensporig hoog ondanks dat de meeste bestemmingen lage inkomenslanden zijn;
- het EU-tarief is duidelijk hoger (66,5%).

B1.15 Gries en griesmeel van maïs (110313)

Figuur B1.15 Belang van export buiten de EU (2001)

a) geen data voor Nederlandse exporten bekend, percentages zijn afgeleid van data voor Europa als geheel
Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.19 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Israël	n.a.	0,00	0,00	0,00	25,00	-100,00	
Egypt, Arab Rep.	n.a.	0,00	10,00	10,00	10,00	0,00	
Norway	n.a.	61,27	0,00	61,27	0,00	0,00	ja
Japan	n.a.	0,00	21,30	21,30	21,30	0,00	
Cameroon	n.a.	0,00	10,00	10,00	80,00	-87,50	
Sierra Leone	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	40,00	n.a.	
Malaysia	n.a.	0,00	0,00	0,00	5,00	-100,00	
Guinea	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	40,00	n.a.	
Angola	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	55,00	n.a.	
Russian Federation	n.a.	0,00	10,00	10,00	n.a.	n.a.	

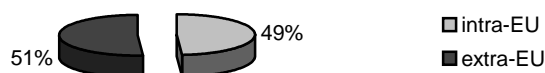
a) Geen data voor Nederlandse exporten beschikbaar, bestemmingen zijn afgeleid van de samenstelling van Europese bestemmingen; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- voor Nederland geen exportdata beschikbaar in de handelsstatistieken, bestemmingen daarom gehaald uit bestemmingen Europese export;
- Noorwegen springt eruit met specifiek tarief van 61,27%;
- afgezien van Japan (21%) zijn de overige tarieven niet prohibitief.

B1.16 Mout (110710)

Figuur B1.16 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.20 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Venezuela	3,77	0,00	15,00	15,00	119,00	-87,39	ja
Japan	3,20	70,62	0,00	70,62	n.a.	n.a.	
Russian Federation	1,74	0,00	10,00	10,00	n.a.	n.a.	
Romania	1,67	0,00	30,00	30,00	200,00	-85,00	
Costa Rica	1,54	0,00	0,00	0,00	20,00	-100,00	
Israël	1,32	0,00	0,00	0,00	4,00	-100,00	
South Africa	0,84	0,60	0,00	0,60	49,80	-100,00	
Thailand	0,82	26,74	0,00	26,74	27,00	-100,00	
Panama	0,74	0,00	3,00	3,00	n.a.	n.a.	
Egypt, Arab Rep.	0,67	0,00	30,00	30,00	45,00	-33,33	

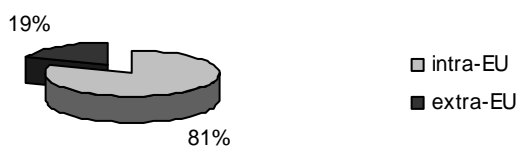
a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MACMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- de helft van de export buiten de EU;
- opvallend dat op de belangrijke afzetmarkten hoge tarieven (tot 71%) en tariefcontingenten gelden;
- duidelijke spreiding in tarieven met een groep landen zonder tarieven en een groep landen met hoge tarieven (15% en hoger).

B1.17 Maïszetmeel (110812)

Figuur B1.17 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.21 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Saudi Arabia	n.a.	0,00	12,00	12,00	n.a.	n.a.	
Egypt, Arab Rep.	n.a.	0,00	43,00	43,00	40,00	7,50	
Algeria	n.a.	0,00	30,00	30,00	n.a.	n.a.	
Switzerland	n.a.	11,19	0,00	11,19	n.a.	n.a.	
Tunisia	n.a.	0,00	31,00	31,00	100,00	-69,00	
Indonesia	n.a.	0,00	5,00	5,00	40,00	-87,50	
Malaysia	n.a.	0,00	0,00	0,00	15,00	-100,00	
Syrian Arab Republic	n.a.	0,00	14,75	14,75	n.a.	n.a.	
Cote d'Ivoire	n.a.	0,00	10,00	10,00	15,00	-33,33	
Norway	n.a.	174,48	0,00	174,48	n.a.	n.a.	

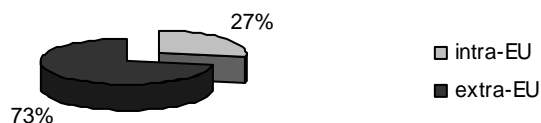
a) Geen data voor Nederlandse exporten beschikbaar, bestemmingen zijn afgeleid van de samenstelling van Europese bestemmingen; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- een vijfde van export naar buiten de EU;
- voor Nederland geen exportdata beschikbaar in de handelsstatistieken, bestemmingen daarom gehaald uit bestemmingen Europese export;
- voor Egypte rapporteert TRAINS een hoger ad valorem tarief dan de in WTO CTS gerapporteerde bound.

B1.18 Aardappelzetmeel (110813)

Figuur B1.18 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.22 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
United States of America	n.a.	1,64	0,00	1,64	n.a.	n.a.	
Japan	n.a.	0,00	12,50	12,50	n.a.	n.a.	ja
Hong Kong, China	n.a.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Korea, Rep.	n.a.	0,00	465,20	465,20	455,00	2,24	ja
Thailand	n.a.	0,00	40,00	40,00	n.a.	n.a.	
Mexico	n.a.	0,00	15,00	15,00	36,00	-58,33	
Taiwan, Province of China	n.a.	0,00	10,00	10,00	n.a.	n.a.	
Switzerland	n.a.	6,28	0,00	6,28	n.a.	n.a.	
China	n.a.	0,00	20,00	20,00	15,00	33,33	
Peru	n.a.	0,00	12,00	12,00	30,00	-60,00	

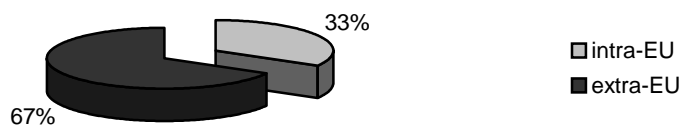
a) Geen data voor Nederlandse exporten beschikbaar, bestemmingen zijn afgeleid van de samenstelling van Europese bestemmingen; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- een derde export buiten de EU;
- voor Nederland geen exportdata beschikbaar in de handelsstatistieken, bestemmingen daarom gehaald uit bestemmingen Europese export;
- Korea is de vierde bestemming met een extreem hoog ad valorem tarief van 465%, dat boven het WTO CTS bound-tarief van 455% ligt;
- overige tarieven zijn veel minder hoog (0 tot 20%), met uitzondering van Thailand (40%).

B1.19 Tarwegluten (110900)

Figuur B1.19 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.23 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
United States of America	13,48	0,00	4,30	4,30	4,30	0,00	
Thailand	7,07	0,00	40,00	40,00	n.a.	n.a.	
Norway	3,78	60,70	0,75	61,45	1,50	-50,00	
Chile	1,15	0,00	7,00	7,00	25,00	-72,00	
India	1,06	0,00	35,00	35,00	100,00	-65,00	
Indonesia	1,00	0,00	5,00	5,00	40,00	-87,50	
Argentina	0,88	0,00	11,50	11,50	35,00	-67,14	
Israel	0,81	0,00	0,00	0,00	34,00	-100,00	
Brazil	0,80	0,00	11,50	11,50	55,00	-79,09	
China	0,58	0,00	28,00	28,00	18,00	55,56	

a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- een derde export buiten de EU;
- opvallend is het hoge aandeel exporten naar de VS. Wordt nog uitgezocht wat dit precies voorstelt;
- de afzet naar Thailand en Noorwegen heeft te maken met opvallend hoge tarieven
- voor China zijn de gerapporteerde toegepaste ad valorem tarieven hoger dan de bound;
- het EU-tarief is overigens zeer hoog (>60%).

B1.20 Zaaigoed van raaigras (120925)

Figuur B1.20 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.24 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Switzerland	0,45	0,00	0,00	0,00	n.a.	n.a.	
Turkey	0,41	0,00	19,00	19,00	19,30	-1,55	
United States of America	0,28	1,67	0,00	1,67	n.a.	n.a.	
Norway	0,24	214,50	0,00	214,50	n.a.	n.a.	ja
China	0,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Korea, Rep.	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Argentina	0,11	0,00	0,00	0,00	35,00	-100,00	
Chile	0,10	0,00	7,00	7,00	25,00	-72,00	
Canada	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Iran, Islamic Rep.	0,09	0,00	5,00	5,00	n.a.	n.a.	

a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

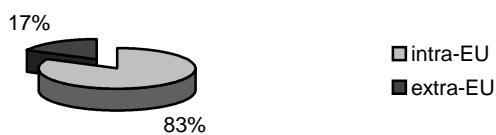
Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

NB. Zaaigoed van raaizaad beslaat 32% van de exporten van zaaizaden buiten de EU.

Aandachtspunten:

- betrekkelijk klein handelsvolume, met gering aandeel export buiten de EU;
- tarieven lijken niet hoog;
- export naar Noorwegen onderhevig aan tariefcontingent.

B1.21 Zaaigoed voor voedergewassen (120929)

Figuur B1.21 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.25 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Turkey	0,78	0,00	19,00	19,00	19,30	-1,55	
Russian Federation	0,56	0,00	5,00	5,00	n.a.	n.a.	
Switzerland	0,43	1,03	0,00	1,03	0,00	0,00	
Iran, Islamic Rep.	0,42	0,00	0,00	0,00	n.a.	n.a.	
Norway	0,27	0,00	157,72	157,72	n.a.	n.a.	ja
United States of America	0,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
China	0,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Gambia	0,07	n.a.	n.a.	n.a.	110,00	n.a.	
Syrian Arab Republic	0,07	0,00	8,00	8,00	n.a.	n.a.	
Indonesia	0,06	0,00	0,00	0,00	40,00	-100,00	

a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

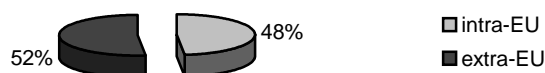
Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

NB. Zaaigoed van voedergewassen beslaat 47% van de exporten van zaaizaden buiten de EU.

Aandachtspunten:

- zie opmerkingen bij voorgaand product.

B1.22 Sojaolie (150790)

Figuur B5.22 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.26 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Russian Federation	60,49	0,00	15,00	15,00	n.a.	n.a.	
Angola	6,88	n.a.	n.a.	n.a.	10,00	n.a.	
Senegal	3,16	0,00	20,00	20,00	30,00	-33,33	
Congo, Rep.	2,26	0,00	30,00	30,00	30,00	0,00	
Suriname	1,85	0,00	40,00	40,00	13,88	188,29	
Hong Kong, China	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Jordan	1,71	0,00	17,50	17,50	12,50	40,00	
Ghana	1,57	0,00	40,00	40,00	99,00	-59,60	
Haiti	1,50	n.a.	n.a.	n.a.	20,00	n.a.	
Guinea	1,38	n.a.	n.a.	n.a.	40,00	n.a.	

a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Tabel B1.27 Huidige exporten en tarieven van potentieel interessante markten (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Norway	0,24	58,71	7,20	65,91	14,40	-50,00	ja
Morocco	0,13	0,00	25,00	25,00	168,67	-85,18	ja
Switzerland	0,06	119,88	0,00	119,88	n.a.	n.a.	
Tunisia	0,06	0,00	23,00	23,00	17,00	35,29	
Turkey	0,00	0,00	22,60	22,60	25,35	-10,85	
Egypt, Arab Rep.	0,00	0,00	8,67	8,67	15,00	-42,22	

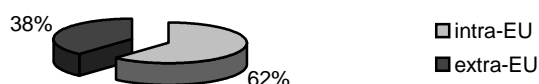
a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- ruim de helft van de export buiten de EU;
- voor Suriname rapporteert TRAINS een hoger toegepast tarief dan de WTO bound;
- hoog applied tarief voor Jordan is het gemiddelde van 5% op 150790100 en 30% op 150790900; gemiddelde tarief komt hierdoor hoger uit dan WTO bound;
- typisch doorvoerproduct met lage EU-tarieven (4%) en vrij hoge invoertarieven op exportmarkten.

B1.23 Margarine (151710)

Figuur B1.23 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.28 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Angola	4,54	n.a.	n.a.	n.a.	55,00	n.a.	
Ghana	4,19	0,00	20,00	20,00	99,00	-79,80	
Cameroon	3,76	0,00	30,00	30,00	80,00	-62,50	
Algeria	3,40	0,00	30,00	30,00	n.a.	n.a.	
Guinea	2,40	n.a.	n.a.	n.a.	40,00	n.a.	
Nigeria	2,24	0,00	100,00	100,00	150,00	-33,33	
Russian Federation	1,94	0,00	15,00	15,00	n.a.	n.a.	
Gabon	1,51	0,00	30,00	30,00	60,00	-50,00	
Congo, Rep.	1,49	0,00	30,00	30,00	30,00	0,00	
Gambia	1,38	n.a.	n.a.	n.a.	110,00	n.a.	

a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Tabel B1.29 Huidige exporten en tarieven van potentieel interessante markten (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Egypt, Arab Rep.	0,05	0,00	17,50	17,50	30,00	-41,67	
Morocco	0,00	0,00	0,00	0,00	236,00	-100,00	ja
Switzerland	0,00	80,03	0,00	80,03	n.a.	n.a.	
Tunisia	0,04	0,00	100,00	100,00	100,00	0,00	
Turkey	0,00	9,84	0,00	9,84	52,65	-100,00	
Norway	0,00	11,45	15,28	26,73	21,20	-27,92	ja

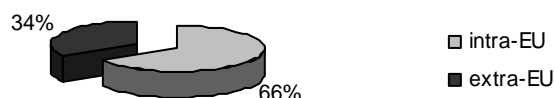
a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- bijna 40% van de export buiten de EU met West- en Centraal Afrika en Rusland als belangrijke bestemmingen;
- tarieven tussen 15 - 30%, met uitzondering van Nigeria (100%).

B1.24 Bereidingen van varkensvlees (160249)

Figuur B1.24 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.30 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
United States of America	10,71	0,39	2,56	2,95	4,27	-40,00	
Australia	1,49	0,00	5,00	5,00	11,00	-54,55	
Russian Federation	1,39	0,00	20,00	20,00	n.a.	n.a.	
Japan	1,03	75,29	7,12	82,41	9,50	-25,00	
Cuba	0,64	0,00	25,00	25,00	40,00	-37,50	
Angola	0,44	n.a.	n.a.	n.a.	55,00	n.a.	
Romania	0,28	0,00	41,26	41,26	225,00	-81,66	
Panama	0,20	0,00	14,29	14,29	n.a.	n.a.	ja
Canada	0,15	0,00	6,25	6,25	6,25	0,00	
Korea, D.P.R.	0,14	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	

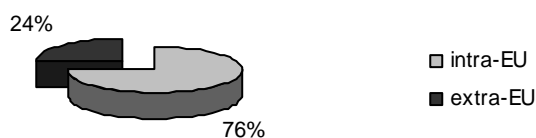
a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MACMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- een derde van de export buiten de EU;
- sterke spreiding in tarieven met Japan als vierde bestemming ondanks een totaal toegepast tarief van 82%.

B1.25 Bereidingen van rundvlees (160250)

Figuur B1.25 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.31 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Lebanon	3,01	0,00	5,00	5,00	n.a.	n.a.	
Guinea	0,32	n.a.	n.a.	n.a.	40,00	n.a.	
Gambia	0,28	n.a.	n.a.	n.a.	110,00	n.a.	
Egypt, Arab Rep.	0,25	0,00	30,00	30,00	25,00	20,00	
Cuba	0,16	0,00	10,00	10,00	40,00	-75,00	
Israel	0,13	0,00	9,20	9,20	170,00	-94,59	ja
Sierra Leone	0,11	n.a.	n.a.	n.a.	40,00	n.a.	
Nigeria	0,10	0,00	100,00	100,00	150,00	-33,33	
Switzerland	0,08	64,89	0,00	64,89	n.a.	n.a.	ja
Mali	0,06	0,00	20,00	20,00	60,00	-66,67	

a) de exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- een kwart van de export buiten de EU;
- toegepaste ad valorem tarieven voor Egypte zijn hoger dan de bound tarieven;
- tarief Nigeria is een uitschieter met 100%.

B1.26 Glucose (170230)

Figuur B5.26 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.32 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Extra EU-export	673,00						
Belangrijke bestemmingen:							
South Africa	n.a.	0,00	0,00	0,00	n.a.	n.a.	ja
Nigeria	n.a.	0,00	15,00	15,00	150,00	-90,00	
Tunisia	n.a.	0,00	29,58	29,58	100,00	-70,42	
Syrian Arab Republic	n.a.	0,00	8,00	8,00	n.a.	n.a.	
Iran, Islamic Rep.	n.a.	0,00	5,00	5,00	n.a.	n.a.	
Philippines	n.a.	0,00	3,00	3,00	30,00	-90,00	
Overige bestemmingen:							
Tanzania	0,01	0,00	25,00	25,00	120,00	-79,17	
Australia	0,00	0,00	4,00	4,00	4,00	0,00	
Bahrain	0,00	0,00	5,00	5,00	35,00	-85,71	

a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MACMAP (berekeningen LEI).

Tabel B1.33 Huidige exporten en tarieven van potentieel interessante markten (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
India	n.a.	0,00	35,00	35,00	150,00	-76,67	
Vietnam	n.a.	0,00	10,00	10,00	n.a.	n.a.	
Iraq	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	

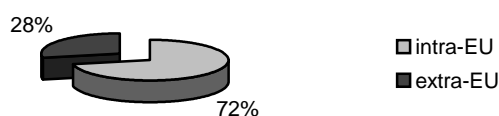
a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MACMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- klein aandeel van de export buiten de EU. Uitsplitsing naar bestemmingslanden onmogelijk in verband met geheimhouding;
- op sommige bestemmingen significante, maar niet buitensporige tarieven;
- EU-invoerbelemmeringen veel hoger (76%).

B1.27 Cacaoloos suikerwerk (170490)

Figuur B1.27 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.34 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
United States of America	6,29	6,13	7,61	13,74	8,66	-12,20	ja
Canada	3,47	0,00	6,50	6,50	7,75	-16,13	
Russian Federation	3,41	0,00	19,00	19,00	n.a.	n.a.	
Norway	1,85	3,10	0,00	3,10	n.a.	n.a.	
Switzerland	1,10	11,42	0,00	11,42	n.a.	n.a.	
Hong Kong, China	0,92	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Australia	0,66	0,00	5,00	5,00	10,00	-50,00	
Israel	0,55	0,25	0,00	0,25	21,80	-100,00	
Saudi Arabia	0,40	0,00	19,00	19,00	n.a.	n.a.	
Singapore	0,33	0,00	0,00	0,00	10,00	-100,00	

a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Tabel B1.35 Huidige exporten en tarieven van potentieel interessante markten (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
MERCOSUR:							
Argentina	0,12	0,00	21,50	21,50	35,00	-38,57	
Brazil	0,01	0,00	21,50	21,50	35,00	-38,57	
Uruguay	0,01	0,00	21,50	21,50	35,00	-38,57	
Paraguay	n.a.	0,00	21,00	21,00	35,00	-40,00	
China	0,07	0,00	15,00	15,00	10,00	50,00	
India	0,04	0,00	35,00	35,00	150,00	-76,67	

a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

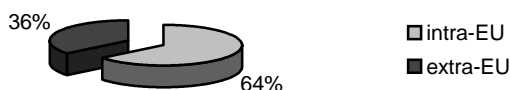
Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

NB. Ondanks dat Paraguay tot MERCOSUR behoort, zijn de tarieven van dit 0,5 procentpunt lager dan die van de andere MERCOSUR leden.

Aandachtspunten:

- een derde van de export buiten de EU;
- laag EU-tarief (4,5%) en een wisselend beeld van invoertarieven op exportmarkten met geen extreme hoge tarieven.

B1.28 Chocolade (180690)

Figuur B1.28 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.36 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
United States of America	10,32	7,00	4,19	11,19	3,81	9,81	ja
Russian Federation	4,90	13,75	0,91	14,66	n.a.	n.a.	
Switzerland	4,41	11,85	0,00	11,85	n.a.	n.a.	
Canada	4,20	0,00	92,00	92,00	5,85	1472,65	
Mexico	3,04	1,18	20,00	21,18	n.a.	n.a.	ja
Indonesia	2,92	0,00	5,00	5,00	40,00	-87,50	
United Arab Emirates	2,73	0,00	0,00	0,00	15,00	-100,00	
Philippines	2,53	0,00	6,67	6,67	39,00	-82,91	
Australia	2,51	0,00	5,00	5,00	16,00	-68,75	
Singapore	2,25	0,00	0,00	0,00	10,00	-100,00	

a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MACMAP (berekeningen LEI).

Tabel B1.37 Huidige exporten en tarieven van potentieel interessante markten (2001)

Export bestemming	Export a) (mil. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
MERCOSUR:							
Argentina	0,49	0,00	21,50	21,50	25,00	-14,00	
Brazil	1,06	0,00	21,50	21,50	33,00	-34,85	
Uruguay	0,37	0,00	21,50	21,50	35,00	-38,57	
Paraguay	0,00	0,00	20,00	20,00	35,00	-42,86	
China	0,16	0,00	12,00	12,00	8,00	50,00	
India	0,60	0,00	35,00	35,00	69,38	-49,55	

a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

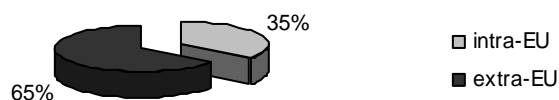
Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MACMAP (berekeningen LEI).

NB. Ondanks dat Paraguay tot MERCOSUR behoort, zijn de tarieven van dit 9,5 procentpunt lager dan die van de andere MERCOSUR-leden.

Aandachtspunten:

- ruim een derde van de export buiten de EU;
- typisch doorvoerproduct met lage EU-tarieven (2,5%) en gemengd beeld van invoertarieven op exportmarkten;
- bij de belangrijkste bestemmingen zijn specifieke tarieven en TRQ's veel voorkomend;
- vrij hoge tarieven op potentiële afzetmarkten.

B1.29 Gedroogd eiwit (350211)

Figuur B1.29 Belang van export buiten de EU (2001)

Bron: EUROSTAT (berekeningen LEI).

Tabel B1.38 Huidige exporten, tarieven en TRQs (2001)

Export bestemming	Export a) (mln. euro)	Toegepaste tarieven			WTO bound ad valorem (%)	Reductie ad valorem (%)	TRQs
		specifiek (%)	ad valorem (%)	totaal (%)			
Japan	11,11	0,00	8,00	8,00	n.a.	n.a.	
Switzerland	0,86	99,97	0,00	99,97	n.a.	n.a.	
Taiwan, Province of China	0,63	0,00	18,00	18,00	n.a.	n.a.	
Russian Federation	0,44	0,00	5,00	5,00	n.a.	n.a.	
Philippines	0,40	0,00	3,00	3,00	n.a.	n.a.	
Malaysia	0,34	0,00	5,00	5,00	n.a.	n.a.	
Korea, Rep.	0,10	0,00	8,00	8,00	n.a.	n.a.	
South Africa	0,10	0,00	3,70	3,70	n.a.	n.a.	
Hong Kong, China	0,06	0,00	0,00	0,00	n.a.	n.a.	
Romania	0,05	0,00	21,75	21,75	n.a.	n.a.	

a) De exporten zijn de gemiddelde exporten over de periode 2000-2002; 'WTO bound'-kolom geeft alleen ad valorem tarieven zoals genotificeerd aan de WTO, dus geen specifieke tarieven die van toepassing zouden kunnen zijn.

Bron: EUROSTAT, WTO CTS en MAcMAP (berekeningen LEI).

Aandachtspunten:

- tweederde van de export buiten de EU;
- de WTO CTS-dataset bevat geen bounds voor gedroogd eiwit;
- ondanks een hoog specifiek tarief (100%) is Zwitserland de tweede bestemming voor gedroogd eiwit;
- overige tarieven zijn niet prohibitief.

Bijlage 2. Berekening AVE van specifieke tarieven en tariefcontingenten

B2.1 Specifieke tarieven

Er bestaat geen eenduidige methode voor de berekening van ad valorem tarief equivalenten. Verschillende benaderingen zullen verschillende uitkomsten geven. De cruciale component is de vaststelling van de relevante prijs. Momenteel wordt in het kader van de Doha onderhandelingen gesproken over de modaliteit voor het converteren van specifieke tarieven naar AVE's.

Een voorbeeld verduidelijkt de vertaling van specifieke tarieven naar ad valoren equivalenten.

Stel we nemen een geïmporteerde hoeveelheid van 100.000 ton waar met een importwaarde van €200.000.

<i>Type tarief</i>	<i>Tarief</i>
(a) Specifiek	€1.0/ton
(b) Samengesteld	€1.0/ton + 15%
(c) Conditioneel	de hoogste waarde van €1.0/ton of 15%

Eerst moet de prijs per eenheid (unit value, UV) worden vastgesteld. In dit voorbeeld is dit: €200 000/ 100 000 ton = 2 €/ton.

(a) Specifiek tarief	$1.0/2.0 = 50\%$
(b) Samengesteld	$1.0/2.0 = 50\%$

Optellen de AVE van het specifieke deel plus het ad valorem tarief

$$50\% + 15\% = 65\%$$

(c) Conditioneel tarief	$1.0/2.0 = 50\%$
-------------------------	------------------

Neem de grootse van het AVE en het ad valorem. Deel:

$$50\% \text{ of } 15\% = 50\%$$

Stel nu dat het totale importvolume van 100.000 ton in feite bestaat uit twee transacties. 50.000 ton tegen een prijs van €1,5/ton en 50.000 ton tegen €2,5/ton. De tabel

hieronder illustreert een aantal zaken die de schatting van de AVE's compliceren. Ten eerste wordt duidelijk dat het ad valorem equivalent van het specifieke tarief hoger is voor de transactie met de lage prijs. Vergelijk kolom a en kolom b. Het specifieke tarief discrimineert dus tegen de importeur met een lage prijs, en dat gaat vaak samen met lagere kwaliteit.

Ten tweede laat de tabel zien dat de berekening van gemiddelden binnen een tarieflijn ook niet vanzelfsprekend is. De laatste twee kolommen geven twee alternatieven: een eenvoudig ongewogen gemiddelde en een gemiddelde met de transactiewaarde als gewicht. Het ongewogen gemiddelde is in alle gevallen groter dan de AVE-berekening die gebaseerd is op de totale omvang van de importen. Het gewogen gemiddelde komt (uiteraard) op hetzelfde AVE uit. Weging met importvolumes in plaats van weging met transactiewaarde komt in dit eenvoudige voorbeeld op hetzelfde neer als het ongewogen gemiddelde om dat de volumes even groot zijn. Indien de importhoeveelheden verschillen levert weging met volumes een ander beeld op.

Tabel B2.1 Illustratie van AVE berekeningen

		Totaal	Transactie 1	Transactie 2	Gemiddeld van a en b ongewogen	Gemiddeld van a en b gewogen met transactiewaarde
			a	b		
Volume	Ton	100.000	50.000	50.000		
Transactiewaarde	€	200.000	75.000	125.000		
Prijs per eenheid	€/ton	2	1,5	2,5	2	2
Specifiek tarief	1€/ton	50%	67%	40%	53%	50%
Samengesteld tarief	1€/ton + 15%	65%	82%	55%	68%	65%
Conditioneel tarief	de grootse van 1€/ton of 15%	50%	67%	40%	53%	50%

In de praktijk is het vanwege gebrekkige statistieken vaak moeilijk de relevante prijs per eenheid te bepalen. De methode die in deze studie is toegepast maakt daarom gebruik van een meer geavanceerde benadering afkomstig van het Franse CEPPII. De tekst hieronder beschrijft de schatting van de prijscomponent voor de bepaling van AVE's en is afkomstig van Bouët et al. (2004), 'Computing an exhaustive and consistent, ad-valorem equivalent measure of applied protection: a detailed description of MAcMap-HS6 methodology'. De volledige tekst is te downloaden op <http://www.cepii.fr/anglaisgraph/bdd/macmap/method.pdf>

'Valorem Equivalentes (AVES) of specific tariffs

Experiments on agricultural trade liberalization have shown that using bilateral unit values (BUVs) leads to high variability in AVE values in a given sector. Small flows, in particular, often produce BUV that widely differ from world levels. This lack of robustness is due in many instances to measurement errors, or even reporting errors (errors in the physical units reported, enzovoort). [...]

Therefore, a new methodology for handling unit values (UVs) has been developed. AVE calculations are now based on the median unit value of world-wide exports originating from the reference group the exporter belongs to. More

specifically, this ERGUV (Exporter's Reference Group Unit Value) is calculated using 'weighted' medians, obtained by assuming that each UV is repeated as many times as the underlying trade flow contains dollars. To ensure robustness to annual variability in international trade, we compute these values on a data set including three-year-average trade flows (based on the 2000-2002 period) instead of simply using the 2001 estimate. Moreover, a sequential procedure is used to fill missing values for reference groups: any blank is substituted by the value of the closer reference group. In other words, for a given product, if the value of the group A is missing, the value of the group B is used instead; if it is missing too, the value of the group C is used; and so on.

This ERGUV offers three advantages: (i) the differences in unit values across countries, linked in particular to different products quality, is accounted for; (ii) the endogeneity bias (there is an incentive to alter product quality in response to a specific tariff) is lessened compared to a bilateral unit value, since the value is calculated based on worldwide exports; (iii) using a median value limits the influence of extreme BUVs; (iv) more importantly, the ERGUV is more robust to measurement errors (outliers do not influence strongly the result, in contrast to a calculation based on the average).

Note that using ERGUV thus assumes that an exporter's structural specialization is identical across all export markets; UVs are no longer market-specific.

Of course, one drawback with the use of ERGUV is that some information is lost relative to differences in product quality at the bilateral level. On the other hand, this quality information is only useful insofar as it is structural in nature, in which case we would expect it to remain relatively constant across reference groups (if not, it is likely that these differences are endogenous to protection). In particular, if unit values differ because of an exporter's costcompetitiveness, and not because of quality-related factors, then there is no point in computing a different AVE.

[...]

From tariff lines to HS6 products

For the sake of robustness, AVE calculations are not carried out at the tariff line level, but only at the HS6 level. Given that trade data is not available on a systematic basis at the tariff line level, tariffs are aggregated from the tariff lines to the HS6 product by calculating simple average. This procedure is applied for ad valorem tariffs, as well as for specific and compound tariffs.¹

For mixed tariffs, i.e. tariffs involving a choice (a maximum or a minimum operator) between various terms, this raises the question of the term to be chosen. This choice is made without any calculation, using the following rules: (a) when the tariff is defined as a base tariff, with in addition a cap and a floor (which are defined

¹ Since the same unit values are used for all tariff lines within a given HS6 position, it does make sense to compute an average specific tariffs across these lines. The AVE thus obtained for the HS6 level is the same as the one that would have been obtained, had AVEs been computed at the tariff line level first, and aggregated afterwards.

in specific terms if the base tariff is ad valorem, and vice versa), the base tariff is retained; (b) when the tariff involves choosing between two terms, priority is given to ad valorem tariffs¹, since this prevent form adding any additional noise through AVE calculation; (c) when the tariff is a choice between to compound tariffs, the second one is ignored. Additional elements are ignored.

As a result of this procedure, the HS6 database only includes specific, ad valorem and compound tariffs.'

Reference groups

A new set of reference groups is defined, using the same hierarchical clustering methodology as before, based on a combination of 2001 PPP GDP per capita and trade openness statistics. The five groups constituted as a result of this procedure can be loosely labelled as follows: (1) richest countries; (2) high openness, middle income countries; (3) low openness, middle income countries; (4) high openness, low income countries; (5) low openness, low income countries.

These reference groups are used in order to calculate unit values and to aggregate trade flows.

1. richest countries

American samoa	Gibraltar	Oman
Andorra	Greece	Pitcairn
Aruba	Heard and mc donald isl.	Poland
Australia	Hong kong	Portugal
Austria	Hungary	Qatar
Bahamas	Iceland	Singapore
Bahrain	Ireland	Slovakia (slovak republic)
Barbados	Israel	Slovenia
Belgium	Italy	South georgia
Bermuda	Japan	Spain
British indian ocean ter.	Korea	St. pierre and miquelon
Canada	Kuwait	Sweden
Cayman islands	Latvia	Switzerland
Cyprus	Liechtenstein	Taiwan
Czech republic	Lithuania	United arab emirates
Denmark	Luxembourg	United kingdom
Estonia	Macau	United states minor islands
Finland	Malta	United states of america
France	Midway islands	Virgin islands (british)
French guiana	Netherlands	Virgin islands (u.s.)
French polynesia	New caledonia	Wallis and futuna island
French southern territor.	New zealand	
Germany	Norway	

¹ This means that if the tariff is the maximum between a compound tariff (the sum of a specific and an *ad valorem* tariff) and an ad valorem tariff, only the second term, i.e. the ad valorem tariff, is taken into account.

2. high openness, middle income countries

Anguilla	Greenland	Palau
Antigua and barbuda	Grenada	Puerto rico
Argentina	Guam	Russian federation
Belarus	Malaysia	Saint kitts and nevis
Botswana	Marshall islands	San marino
Bouvet island	Mauritius	Saudi arabia
Brunei darussalam	Mayotte	Seychelles
Chile	Mexico	South africa
Christmas island	Micronesia, federated st.	St. helena
Cocos (keeling) islands	Nauru	Svalbard and jan mayen islands
Cook islands	Netherland antilles	Tokelau
Costa rica	Niue	Trinidad and tobago
Croatia	Norfolk island	Turks and caicos islands
Falkland islands (malvinas)	Northern mariana islands	Tuvalu
Faroe islands	Pacific islands	Uruguay

3. low openness, middle income countries

Albania	Gabon	Philippines
Algeria	Georgia	Romania
Angola	Guatemala	Saint lucia
Armenia	Guyana	Saint vincent
Azerbaijan	Indonesia	Samoa
Belize	Iran	Sri Lanka
Bosnia and herzegovina	Jamaica	Swaziland
Brazil	Jordan	Syrian arab republic
Bulgaria	Kazakstan	Thailand
Cape verde	Kyrgyzstan	The former yugoslav rep.
China	Lebanon	Tonga
Colombia	Libyan arab jamahiriya	Tunisia
Cuba	Maldives	Turkey
Dominica	Montserrat	Turkmenistan
Dominican republic	Morocco	Ukraine
Ecuador	Myanmar	Vanuatu
Egypt	Namibia	Venezuela
El salvador	Panama	Yugoslavia
Equatorial guinea	Paraguay	
Fiji	Peru	

4. high openness, low income countries

Afghanistan	Honduras	Papua new guinea
Bangladesh	India	Rwanda
Bolivia	Iraq	Sao tome and principe
Cambodia	Kiribati	Senegal
Cameroon	Korea, dem. people's republic	Solomon islands
Central african republic	Lao people's democratic	Suriname
Comoros	Lesotho	Togo
Côte d'ivoire	Mauritania	Uganda
Djibouti	Moldova, rep.of	Uzbekistan
East timor	Mongolia	Vietnam
Gambia	Nepal	Western sahara

Ghana	Nicaragua	Zimbabwe
Guinea	Pakistan	
Haiti	Palestinian territory, occupied	

5. low openness, low income countries

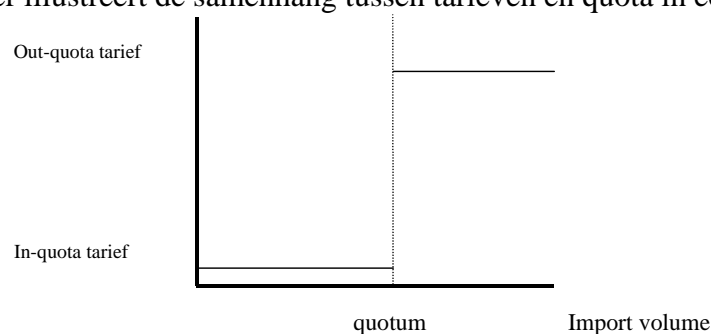
Benin	Guinea-bissau	Sierra leone
Bhutan	Kenya	Somalia
Burkina faso	Liberia	Sudan
Burundi	Madagascar	Tajikistan
Chad	Malawi	Tanzania, united rep. of
Congo	Mali	Yemen
Congo (democratic republic of)	Mozambique	Zambia
Eritrea	Niger	
Ethiopia	Nigeria	

B2.2 Tariefcontingenten

De gegevens over tariefcontingenten zijn afkomstig van de AMAD-database en is door CEPII geïntegreerd in de MacMaps-data die we ook hier gebruiken. De AMAD database rapporteert 1.398 TRQs voor 39 landen.¹ Daarvan zijn 109 gevallen van bilaterale allocatie van TRQ's, de rest is niet bilateraal toegewezen. Om het marginale tarief equivalent onder een TRQ te bepalen wordt eerst de benuttingsgraad (fill rate) van het quotum vastgesteld. Indien er sprake is van een bilateraal gealloceerd quotum wordt de fill rate apart voor de betreffende handelsstroom berekend en een bilateraal AVE afgeleid. De fill rate is steeds de verhouding tussen waargenomen importen en het quotum. Drie regimes worden onderscheiden:

1. indien de fill rate kleiner is dan 90% wordt de AVE gelijk aan het in-quota tarief;
2. indien de fill rate ligt tussen 90% en 100% wordt de AVE gelijk aan het gemiddelde tussen in-quota en out-quota tarief;
3. indien de fill rate groter is dan 100% wordt de AVE gelijk aan het out-quota tarief.

De figuur hieronder illustreert de samenhang tussen tarieven en quota in een TRQ:

Figuur B2.1 samenhang tussen tarieven en quota in een TRQ

¹ AMAD (Agricultural Market Access Database) is een gezamenlijk initiatief van USDA/ERS, OECD, Europese Commissie, Agriculture Canada en UNCTAD. Zie <http://www.amad.org/>

Bijlage 3. Berekening exportsubsidies per sector

Data voor de berekening van de exportsubsidies per sector zijn afkomstig uit 3 verschillende bronnen. Deze Bijlage beschrijft de gebruikte bronnen en de uitgevoerde berekeningen.

B3.1 Data exportsubsidies

Gedetailleerde gegevens betreffende exportsubsidies zijn niet op een handzame manier voorhanden maar dienen geconstrueerd te worden uit de financiële rapportage van de EU. Voor de berekeningen in deze studie zijn de volgende delen van het financieel jaarverslag van het landbouwbeleid van de EU gebruikt:

- annex 7: Uitgaven per product en land, detail data subsidies;
- annex 11: totale subsidies per sector en jaar, gebruikt om detail data te checken;
- annex 13: totale subsidies voor verschillende jaren, gebruikt om detail data te checken;
- annex 7 bevat de eigenlijke subsidie data, deze staan echter verspreid door het document dat het volledige Europese landbouwbeleid documenteert. Deze annex is om onduidelijke redenen alleen in het Frans beschikbaar (ANNEXE 7 - DEPENSES PRISES EN COMPTE JUSQUE 10/2001 Cloture correction extra EN MIO-EUROS (1)).¹

Aangezien de data in een document van ruim 150 pagina's bij elkaar gezocht moeten worden zijn de data gecheckt met totalen uit Annex 11 en 13. Als laatste zijn de totalen nog vergeleken met de EU-notificatie aan de WTO (New and Full Notification Pursuant to Article XVI:1 of the GATT 1994 and Article 25 of the Agreement on Subsidies and Countervailing Measures, G/SCM/95/EEC). Tabel B3.1 geeft de totalen zoals die in de verschillende Annexen staan en de WTO notificatie.

¹ http://www.europa.eu.int/comm/agriculture/fin/finrep01/tab_fr/a7.pdf.

Tabel B3.1 Totale EU-exportsubsidies volgens verschillende bronnen (in mil. euro)

	<i>Annex 7</i>	<i>Annex 11</i>	<i>Annex 13</i>	<i>WTO-notificatie</i>
Akkerbouwgewassen	259,8	259,8		259,8
Suiker	1.008,2	1.008,2		1.008,2
Rijst	38,7			38,7
Olijfolie	0,2	0,2		0,2
Fruit en groente	50,8	50,8		50,8
Wijn	22,5	22,5		22,5
Zuivelproducten	1.106,5	1.106,5		1.106,5
Rundvlees	362,6	362,6		362,6
Varkensvlees	55,2			55,2
Eieren en pluimvee	60,5			60,5
Varkensvlees, eieren en pluimvee		115,7		
Non-Annex 1-producten	435,6	435,6		438,8
<i>Totaal</i>	<i>3.400,6</i>	<i>3.361,9</i>	<i>3400,6</i>	<i>3.403,8</i>

Een vergelijking van de kolommen leert dat Annex 11 een lager totaal bedrag laat zien dan uit de gedetailleerde data van Annex 7 berekend is omdat uitgaven aan rijst er niet in opgenomen zijn. Het totaal van Annex 7 stemt wel overeen met het totaal (3.400.6 miljoen euro) dat in Annex 13 gegeven wordt. Dit totaal ligt 3,2 miljoen euro lager dan aan de genotificeerd is (3.403.8 miljoen euro) door lagere uitgaven aan non-annex 1-producten. Afgezien van dit verschil stemmen de totalen zoals berekend uit Annex 7 overeen met de WTO-notificatie.

Het resultaat van het eerste deel van de databewerking is een database die in detail voor 2001 de exportsubsidies per product en per lidstaat weergeeft. De volgende stap in de berekening is het toewijzen van door Nederland ontvangen subsidies aan de verschillende sectoren.

B3.2 Toewijzing subsidies aan verwerkende industrie

Om de totale door Nederland ontvangen subsidies aan de verschillende verwerkende industrieën toe te wijzen zijn gegevens nodig over het output en inputgebruik per sector. Hiervoor zijn de Nederlandse aanbod en gebruiktabellen gebruikt. Deze tabellen specificeren per sector welke producten gebruikt worden als inputs en wat hiermee geproduceerd wordt. De analyse richt zich op de voedselverwerkende industrie, waarvan er negen worden onderscheiden in de beschikbare dataset (CBS, Nationale Rekeningen, aanbod- en gebruiktabel 2001, Voorburg/Heerlen, 2003):

1. slachterijen;
2. visverwerking;
3. groente en fruit;
4. zuivel;
5. veevoeder;
6. overige voeding;
7. koffie en thee;

8. overige drank;
9. tabak.

Het grootste deel van de subsidies kan zonder problemen toegewezen worden op basis van de aanbodtabellen. Subsidies op boter bijvoorbeeld, vallen toe aan de zuivelsector.

In het geval van non-Annex I-subsidies is de toewijzing ingewikkelder. Deze subsidies worden verleend voor het gebruik van agrarische producten in de voedselverwerkende industrie. Om deze subsidies toe te wijzen aan een sector moet naar de gebruiktabellen gekeken worden, die het gebruik van inputs specificeren. Uit deze gegevens blijkt dat drie sectoren (overige voedingsmiddelen, koffie en thee en overige dranken) inputs gebruiken waarop subsidies verleend worden. Er moet dus een verdeelsleutel berekend worden om de subsidies toe te rekenen aan deze drie sectoren.

Aangezien subsidies alleen verstrekt worden op exporten op exporten buiten de Europa moet de export in kaart gebracht worden. Hiervoor worden de aanbodtabellen gebruikt die per sector specificeren welke producten geproduceerd worden. Deze producten moeten vervolgens handmatig gekoppeld worden aan de HS codes die in de handelsstatistieken gebruikt worden, er is namelijk geen één op één relatie tussen de productclassificatie in de aanbodtabellen en in de handelsstatistieken van EUROSTAT.

Het koppelen van de producten uit de aanbodtabellen aan de handelsdata levert per sector de export naar andere landen in Europa en buiten Europa. De gebruiktabellen en exportdata leveren de benodigde data voor een verdeelsleutel voor de non-Annex I-subsidies. Tabel B3.2 geeft als voorbeeld de toerekening van de door Nederland ontvangen subsidies op suiker.

Het eerste deel van de tabel vat de beschikbare data samen. Het tweede deel van de tabel beschrijft de opeenvolgende stappen in de berekening van de subsidies voor elk van de drie sectoren. Doordat er geen één op één koppeling mogelijk is tussen de producten in de aanbodtabellen en de handelsstatistieken wordt de export buiten de EU berekend op basis van de totale exporten (c) zoals die in de aanbodtabel opgenomen zijn. Het deel van de totale exporten dat naar buiten de EU gaat (d) is berekend op basis van de handelsstatistieken. Vermenigvuldiging met de totale exporten geeft een schatting van de exporten buiten de EU die consistent is met de aanbodtabel (f).

Vervolgens wordt berekend welk deel van de totale productie naar buiten de EU geëxporteerd wordt (g). Aangezien alleen data voor elke sector als geheel bekend zijn is het niet mogelijk om per individueel product te bepalen hoeveel suiker ervoor gebruikt wordt. We moeten dus aannemen dat de exporten naar buiten de EU dezelfde ratio aan suiker bevatten als de totale productie. Vermenigvuldiging van het deel van de productie dat naar buiten de EU gaat met het totale gebruik aan suiker geeft dan een schatting van de export van suiker per sector (h).

Tabel B3.2 Toewijzing aan sectoren van door Nederland ontvangen subsidies op suiker

			Overige voedingsmiddelen	Koffie en thee	Overige dranken	Totaal
Data						
Suiker gebruikt als input (mil. euro) g)	(a)		337	1	110	
Totale productie waarde (mil. euro) a)	(b)		13.414	1.041	3.891	
Exporten (aanbodtabel) (mil. euro) a)	(c)		7.171	256	1.900	
Deel extra-EU in totale export h)	(d)		0,33	0,43	0,61	
Totale subsidies op suiker x)	(e)					25
Berekeningen						
Waarde exporten buiten EU	c*d	(f)	2.366	110	1.159	
Deel extra-EU export in productie	f/b	(g)	0.18	0.11	0,30	
Suiker uit de EU geëxporteerd	g*a	(h)	59,45	0.11	32,77	92
Totale suiker buiten de EU		(i)				92
Deel in totale suikerexport	h/i	(j)	0,64	0.00	0,35	1,00
Toegewezen exportsubsidies	j*e	(k)	16,16	0.03	8,91	25

g) Data uit gebruiktabel; a) Data uit aanbodtabel; h) Data uit handelsstatistieken; x) Data uit Annex 7 GLB.

De volgende stap is om de hoeveelheid suiker die per sector geëxporteerd wordt te gebruiken als verdeelsleutel voor het toewijzen van de subsidies. Hiertoe berekenen we het aandeel exporten van suiker per sector in de totale export van suiker door de drie sectoren (j). Door deze verdeelsleutel toe te passen op de totale exportsubsidies die door Nederland ontvangen worden (e) krijgen we een schatting van de ontvangen subsidies per sector (k).

B3.3 Berekening exportsubsidies in relatie tot exporten buiten de EU

Om de totale subsidies in perspectief te plaatsen is ook de waarde van exportsubsidies in percentage van de waarde van de exporten uitgedrukt. Hierbij zijn weer de handmatig aan de aanbodtabel gekoppelde Eurostat-handelsdata gebruikt, die bij de non-Annex I-subsidies voorde verdeelsleutel gebruikt zijn.

Voor elk van de door de exportsubsidies gebruikte productgroepen zijn de exporten naar buiten de EU opgezocht in de Eurostat-handelsdata. Vervolgens zijn de subsidies uitgedrukt als percentage van de exporten uit de handelsdata.

Lijst met begrippen en afkortingen

Ad valorem tarief	tarief als percentage van de waarde (valor) van het product
Applied rate	feitelijk toegepast tarief
AVE	ad valorem equivalent, de als percentage van de waarde van het product uitgedrukte grensbescherming van een specifiek tarief of een hoeveelheidsrestricties op de invoer
Binding overhang	verschil tussen bound rate en applied rate
Bound rates	maximaal tarief dat een WTO-lid mag heffen op een bepaald product. Over de bound rates wordt in WTO-verband onderhandeld
Export subsidie	geldbedrag dat een exporteur ontvangt bovenop de marktopbrengsten van de transactie
Non Annex I-producten	primaire producten waarop de voedselverwerkende industrie een restitutie ontvangt bij export van het verwerkte product.
Specifiek tarief	tarief uitgedrukt als geldbedrag per eenheid product, bijvoorbeeld 10 cent per ton
Tariefcontingent	een gemengd handelsbeleidsinstrument met een laag tarief voor een bepaald invoerquotum (contingent) en een hoog tarief voor invoer buiten het quotum
Tariefkloof	zie binding overhang
TRQ	tariff rate quota, hetzelfde als tariefcontingent
WTO	World Trade Organisation

Lijst van deelnemers aan het overleg

Dit onderzoek is een aantal keren besproken in een breed overleg over multilaterale zaken, dat is georganiseerd door het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit. De volgende personen en organisaties hebben deelgenomen aan dit overleg en de onderzoekers zijn hen erkentelijk voor de vele constructieve suggesties en de discussies:

	dhr Baljeu	baljeu@frugiventa.nl	Groenten en Fruit handelsplatform Nederland, Frugi Venta,
Laura	Birkman	l.k.birkman@minlnv.nl	Ministerie van LNV
Jan Albert	Blaauw	Jan.Albert.Blaauw@nutreco.com	Nutreco
Ton	Blom	t.blom@vbn.nl	Vereniging van Bloemenveilingen in Nederland, VBN
Murk	Boerstra	mboerstra@fnli.nl	Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie, FNLI
Roel	Bol	r.p.j.bol@minlnv.nl	Ministerie van LNV
Werner	Buck	wsjm.buck@fcdf.nl	Friesland Foods
Corrie van	Dijk	corrie_van_dijk@cargill.com	Cargill
Rik van der	Does	h.van.der.does@pve.agro.nl	Productschappen Vee, Vlees en Eieren, PVE
Paul	Geraards	pgeraards@lto.nl	LTO Nederland
Christine	Grit	vbz@vbz.nl	Vereniging voor de Bakkerij- en Zoetwarenindustrie
	COV	info@cov.nl	Centrale Organisatie voor de Vleessector, COV
Rien	Huige	m.p.c.huige@minlnv.nl	Ministerie van LNV
Jos	Jongorius	s.b.m.jongorius@pve.agro.nl	Productschappen Vee, Vlees en Eieren, PVE,
Irma	Keijzer	i.keijzer@minez.nl	Ministerie van Economische Zaken
Hans	Köler	h.koler@tuinbouw.nl	Productschap Tuinbouw
Frans	Köster	koster@mvo.nl	Productschap Margarine, Vetten en Oliën, MVO
W.J.	Laan	willem-jan.laan@unilever.com	Unilever
Jan	Lanning	J.Lanning@HBAGbloemen.nl	Hoofdbedrijfschap Agrarische Groothandel Bloemen en Planten
Gerrit	Meester,	g.meester@minlnv.nl	Ministerie van LNV
Wim	Moningka	w.moningka@tuinbouw.nl	Productschap Tuinbouw
Martine	Onderdijk	martine.onderdijk@nepluvi.nl	Vereniging van de Nederlandse pluimveeverwerkende industrie, NEPLUVI.
T.C.	Opmeer	t.c.opmeer@minez.nl	Ministerie van Economische Zaken
Winand L.E.	Quaedvlieg	quaedvlieg@vno-ncw.nl	VNO-NCW
Jean	Rummenie	j.f.rummenie@minlnv.nl	Ministerie van LNV
Bart	Vrolijk	B.vrolijk@minlnv.nl	Ministerie van LNV
Ingrid	Wouda Kuipers-Stroeken	info@platformsuiker.nl	Platform Suiker
R. de	Zwart	r.j.de.zwart@hpa.agro.nl	Hoofdproductschap Akkerbouw